

The causes and consequences of ego depletion in the quality of auditors' judgment and decision making

Zahra Nazifi¹, AliReza Mehrazeen², Aboolghasem Massihabadi³,
Ahmad Zendedel⁴

Received: 25/01/2024

Accepted: 21/01/2025

Extended Abstract

Introduction

The issue of auditing is an important and challenging issue due to specialized sensitivities, because auditing creates added value for financial statements. An independent and skilled audit firm is able to identify the incorrect presentation of the financial statement items of the unit under consideration and can influence its employer regarding its correct presentation so that, as a result, reliable information is reported (Valiyan *et al.*, 2018), quality Auditors' judgments and decisions play an important role in achieving this desired goal. The source of the value of auditing financial statements is professional judgment. Judgment and decision-making are issues that have always been discussed in auditing. In fact, these dimensions are the main aspects of auditing; Auditing, like accounting, is not concerned with the world of debtors and creditors, but it deals with things like risk, controls, measurement of operations and audit documents, all of which are associated with judgment and estimation. Auditors' research, judgment and decision-making have been emphasized as an important factor in improving audit quality (Knechel *et al.*, 2013). Due to the nature of auditing and the fact that judgment is influenced by individual characteristics (Fakhari and Fazlollahpour Nagharchi, 2022). The auditor is expected to experience cognitive biases in his decision-making and judgment process (Akbari Naft Chali *et al.*, 2019). Human personality has three structures including id, ego and superego. Ego refers to the second personality structure in Freud's theory, which is created by existing forces (Lavertue *et al.*, 2002). Self-control is the ability to control one's emotions and behavior against temptations and motivations (DeLisi, 2014). The executive

1. Department of Accounting, Ne.C., Islamic Azad University, Neyshabur, Iran.

2. Department of Accounting, Ne.C., Islamic Azad University, Neyshabur, Iran. (Corresponding Author). a.r.mehrazeen@iau-neyshabur.ac.ir

3. Department of Accounting, Ne.C., Islamic Azad University, Neyshabur, Iran.

4. Department of Accounting, Ne.C., Islamic Azad University, Neyshabur, Iran.

How to cite this paper: Nazifi, Z., Mehrazeen, A., Massihabadi, A., & Zendedel, A. (2025). The causes and consequences of ego depletion in the quality of auditors' judgment and decision making. *Advances in Finance and Investment*, 6(3), 33-66. [In Persian]

 <https://doi.org/10.71729/afi.2025.1088562>

functions of self-control are cognitive processes that are used to regulate a person's behavior to achieve the required goals. Self-control is introduced under the title of correct use of emotions. Self-control theory posits that all self-control actions draw energy from the same source of specific capacity. According to this theory, an initial act of self-control can drain a person's self-control for a while, so that it is not immediately restored. This period of time is called reduction or reduction of the ego and after that self-control measures cannot be as effective in performance as before and performance is disrupted (Baumeister, 2018); Therefore, cognitive energy can be reduced using the ego reduction process (Hagger *et al.*, 2010). Ego depletion refers to the belief that self-control and willpower consist of a limited pool of mental resources (Baumeister, 2018) and when energy for mental activity is low, self-control is usually impaired, in which case ego depletion has occurred.; In particular, ego depletion impairs the ability to perform the task and the next task, even if the tasks are apparently unrelated. Auditors work in an erosive environment. An environment that requires a large amount of cognitive resources. The audit environment requires certain characteristics in the auditor's cognitive resources; For example, it requires complex thinking as well as difficult decisions during long hours and often under various pressures such as budget, workload, accountability, etc. Also, the nature of audit work, such as changing between different mindsets to perform a variety of audit tasks (Khajavi and Salahi, 2020), participating in difficult interactions with clients (Bennett and Hatfield, 2013), multitasking (Mullis and Hatfield, 2018) and resisting temptation. Leaving work and doing it remotely also requires high cognitive resources of the auditor. Therefore, the previous theoretical foundations support this issue that the audit process can cause the reduction of ego (Hurley, 2015).

Literature Review

In the present study, based on research of Hurley (2019), they are categorized into three tasks of cognitive processing, considering the level of importance in auditing and preventing motivations. Cognitive processing in risk assessment and the use of professional doubt in the auditing profession, the level of importance in auditing emphasizes the alertness and focus of the auditor on the audit case and the prevention of motivations on professional care. According to the mentioned duties, auditing is one of the vulnerable professions against the reduction of self-control power and as a result ego reduction, which is a temporary state of lack of cognitive resources for self-control caused by physical or mental fatigue (Mursita *et al.*, 2019). The reduction of ego causes an increase in unwillingness and a decrease in stability in performance and as a result, there is a high probability that people will accept the situation (Rajabalizadeh, 2005).

Therefore, the first hypothesis of the current research is formulated as follows:

1. Auditors' duties reduce their ego.

Since the quality of judgment and decision-making is related to the individual characteristics of the auditor, it is expected that the auditor will experience cognitive biases in his decision-making and judgment process (Akbari Naft Chali *et al.*, 2019). On the other hand, people use experience to create effective mental models in order to interpret evidence during their professional judgment (Bazerman *et al.*, 1997). Experience has an undeniable effect on the accuracy of the auditor's judgment. Experience increases the auditor's abilities in processing information and creating different solutions in specific situations. It also creates a structure for the auditor's judgment, which creates decision-making methods and information interpretation (Sayrani *et al.*, 2009 and Akbari Naft Chali *et al.*, 2019). In other words, the more experience auditors have, it is expected that auditors perform audits with higher quality and have less behavioral biases in their judgments (Hajiha and Ebrahimi, 2016). Experience is progress in one's knowledge structures during evolution from the novice stage to becoming an expert. While the less experienced person only pays attention to the level of knowledge structures, experienced auditors use both the level and the depth of knowledge structures, which improves the accuracy of decisions, which itself results from better representation, understanding, organization and collection of extensive information that influences judgment. and the choice of report type affects (Chi *et al.*, 1982); The auditor's experience can give the auditor better power and insight when making decisions about the problems in the financial statements. Honesty comes from proper experience in different situations (Daryaei and Kholousi Moshfegh, 2020). Auditors are likely to have experience in performing audit tasks. This task-specific experience can possibly reduce the erosion and loss of self-control resources due to task performance (Neal *et al.*, 2013 and Baumeister, 2018). Therefore, in order to investigate the effect of the specific experience of the task on the reduction of the ego caused by the implementation of the task, the second hypothesis was formulated as follows:

2. Auditing experience moderates ego depletion caused by auditors' duties.

According to the explanations provided in the first and second hypotheses, job audit is considered very sensitive and delicate. On the one hand, the auditor must be more careful in performing his duties and on the other hand, he must discover the signs of fraud in the financial statements; Such work pressure may reduce the auditor's ego by reducing the power of the mind and as a result, this issue may affect the quality of the auditor's judgment (Hurley, 2019). Previous research has shown that burnout reduces effortful and controlled processing and that reduced controlled processing forces people to rely more on implicit and automatic processing (Baumeister, 2018). Reduced controlled processing can to reduce the evaluation of general evidence and knowledge of evidence and the ability to evaluate evidence. Evaluation and processing by the auditor has a significant impact on their subsequent performance in identifying real errors. In this way, reducing the ego can reduce the quality of the auditor's judgment and decision-making (Hurley, 2019); In this way, the third hypothesis is formulated as follows:

3. Reduction of ego causes a difference in the quality of auditors' judgment.

According to the above explanations and the results of previous researches that showed that the reduction of ego increases the passive reaction of people and the possibility of accepting the current situation (Baumeister, 2018). Also, previous literature showed that ego depletion increases the affirmative processing of information and persuasion. As a result, ego depletion can change the quality of auditors' decision-making by making differences in attention to evidence or by relying on managerial reasons as the status quo. In this way, the fourth hypothesis is proposed as follows:

4. Ego reduction causes a difference in the quality of auditors' ethical decision-making.

Research Methodology

Considering its purpose, this research is considered as an experimental research; Because the subjects are tested by the researcher and the independent variable of the auditors' tasks is controlled during scenarios and experiments and is introduced to the test environment and the subjects and because of the archived data under the Stroop test to measure the natural event of ego depletion caused by the tasks of the auditors before and after It uses experiments and designed scenarios, it is part of survey and behavioral audit research. According to the time of the research, this research is cross-sectional and according to the type of data, the mentioned research is quantitative. The statistical population of this research includes all accountants working in accounting institutions that are members of the Certified Public Accountants Society of Iran located in the geographical area of Khorasan-Razavi province. Therefore, the number of 35 auditors working in auditing institutions were selected by available sampling method and participated in the experiment and scenarios.

Results

Using the skewness-kurtosis test and the Shapiro test, the assumption of normality of the dependent variable of ego depletion is tested; According to the results of Table (3), the assumption of normality is confirmed; Because the skewness and kurtosis indices are between -2 and 2 and the output of Shapiro-Wilk and Kolmogorov-Smirnov tests are more than 0.05. Default of sphericity in ANOVA with repeated values By using Mochli's test of sphericity, the assumption of sphericity is tested. Mochli's test tests the null hypothesis that the variance is the same between groups. Therefore, if Machelli's sphericity test is statistically significant ($P < 0.05$), the null hypothesis can be rejected and the alternative hypothesis accepted that the variances of the differences are not equal. The results of the first research hypothesis test are presented in Table (5). The results of Table (5) of this article show whether there is a significant difference between the averages of ego depletion in three scenarios at different time periods or not. According to the results, ANOVA test with repeated values, the average ego depletion is statistically between Three scenarios have a significant difference

$P > 0.001$, $F = 2512.06$. In other words, the results presented in Table (5) show that there is a significant difference in the average, but it is not clear in which scenarios these differences occurred; Therefore, the Benferoni post hoc test is used. The second hypothesis: Audit experience moderates ego depletion caused by auditors' duties. The results of this test are reported in Table (7). Based on Table (7) and the significance level, the model is significant and since the audit experience has a negative sign and the significance level is less than 0.05, therefore, the audit experience variable has an adverse effect on the reduction of ego caused by auditors' duties. In other words, the results show that the more auditing experience, the less ego depletion auditors have during their duties; Therefore, the audit experience moderates the reduction of ego caused by auditors' duties and the hypothesis is confirmed. The third hypothesis Ego depletion causes a difference in the quality of auditors' judgments before and after the test. As can be seen from the results of Table (8), the average quality of auditors' judgments before the test and performing scenarios related to ego depletion is higher than the average after the test, which is consistent It is based on theory, because before challenging the auditor and reducing the auditor's energy and self-awareness and in other words, before the emergence of ego depletion in auditors, they had more correct choices and judgments and these correct choices have decreased after the phenomenon of ego depletion. Also, a significance level of less than 0.05 indicates a significant difference in the quality of auditors' judgments before and after the test; therefore, the hypothesis is confirmed. The fourth hypothesis: Ego reduction causes a difference in the quality of auditors' ethical decision-making before and after the test. As can be seen from the results of Table (9), the average decision-making quality of auditors after the test and performing scenarios related to ego reduction is higher than the average before the test, which is in line with the theoretical foundations, because after challenging the auditor and reducing his energy and in other words Better, after the emergence of ego reduction in auditors, it is expected that they will abandon the extensive review and verification of the employer's reports and make decisions more in line with the employer's reports, in other words, they will declare more agreement and therefore the percentage of agreement will be closer to 100% and the average scores will then be It will exceed the test. Also, a significance level of less than 0.05 indicates a significant difference in the decision-making quality of auditors before and after the test; Therefore, the hypothesis is confirmed and the reduction of ego causes a difference in the quality of ethical decision making of auditors before and after the test.

Discussion and Conclusion

In the real world, during his work, the auditor must be more careful in performing his duties on the one hand and on the other hand, discover the signs of fraud in the financial statements; Such is the pressure of work that the reduction of mind power leads to the reduction of the auditor's ego. Before carrying out the experiments

and designed scenarios, the auditor is at the beginning stage of everyday audit work, that is, the real world with normative rules; In prescriptive and normative theories, what should be is taken into consideration, but during the day, during the audit, he has to process the information and accounting reports of the employer, adapt to his reports and finally report the new approved executive instructions. or any type of provision that was not included in the auditing work before, but now he must pay attention to them (these matters show their effect more when the auditor may have a contact during his work that is part of his life affairs and in the progress or regression of his professional work is involved) means the real world with descriptive laws and observations; In descriptive theories, what is is analyzed. Therefore, by studying the role of ego depletion on the quality of auditors' judgment and decision-making, it was shown that the real world in auditing, the world of what should be and what is in auditing are different and the results of this research were confirmed. On the existence and influence of prescriptive and descriptive theories in practice and reality.

Conflict of Interest

The authors of this article declared no conflict of interest regarding the authorship or publication of this article.

Keywords: Auditor, Depletion of Ego, Experiment and Scenario, Quality of Judgment and Decision Making.

JEL Classification: M19, M42, C91, DO3.

بیشرفت‌های مالی و سرمایه‌گذاری

سال ششم، پاییز ۱۴۰۴ - شماره ۳

صفحات ۳۳-۶۶

نوع مقاله: پژوهشی

علل و پیامدهای کمایش ایگو در کیفیت قضاوت و تصمیم‌گیری حسابرسان

زهره نظیفی^۱، علی‌رضا مهرآذین^۲، ابوالقاسم مسیح‌آبادی^۳، احمد زنده‌دل^۴

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۳/۱۱/۰۲

تاریخ دریافت: ۱۴۰۲/۱۱/۰۵

چکیده

هدف: مطالعه کمایش ایگو در حوزه حسابرسی الزامی است؛ این پدیده در حسابرسی صورت‌های مالی می‌تواند تبعات خطرناکی داشته باشد. درک اینکه آیا ویژگی‌های اکولوژیکی می‌توانند و تحت چه شرایطی، کاهش یا تشدید عواقب کمایش ایگو را سبب می‌شود نیز مهم است؛ در پژوهش حاضر با انجام آزمایش‌ها و طراحی سناریوهای واقعی حرفه به بررسی نقش کمایش ایگو در کیفیت قضاوت و تصمیم‌گیری حسابرسان یعنی بررسی علل و پیامدهای کمایش ایگو در حسابرسی پرداخته می‌شود.

روش‌شناسی پژوهش: پژوهش از نظر روش گردآوری داده‌ها، تجربی بوده و در حوزه تحقیقات رفتاری و روان‌شناختی قرار می‌گیرد. داده‌های مربوط به حسابرسان شاغل در مؤسسات حسابرسی طی سال ۱۴۰۱ جمع‌آوری و با استفاده از نرم‌افزار SPSS مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. داده‌های مربوط به کمایش ایگو طی انجام آزمایشات و سناریوهای طراحی شده و آزمون استروپ محقق گردید و از پرسش‌نامه محقق ساخته جهت سنجش کیفیت قضاوت حسابرسان استفاده شد.

یافته‌ها: نتایج نشان داد وظایف حسابرسان موجب کمایش ایگوی آن‌ها می‌شود که تجربه حسابرسی می‌تواند پدیده کمایش ایگوی ناشی از وظایف حسابرسان را تعدیل کند. همچنین نتایج حاکی از این بود که کمایش ایگو موجب تفاوت در کیفیت قضاوت و تصمیم‌گیری اخلاقی آن‌ها می‌شود.

اصالت / ارزش افزوده علمی: دانش‌افزایی این پژوهش استفاده از آزمون استروپ و بهره‌گیری از ابزار علوم روان‌شناختی در حسابرسی است؛ لذا از پژوهش‌های بین‌رشته‌ای محسوب می‌شود.

کلیدواژه‌ها: آزمایش و سناریو، حسابرس، کمایش ایگو، کیفیت قضاوت و تصمیم‌گیری.

طبقه‌بندی موضوعی: M19, M42, C91, DO3.

۱. گروه حسابداری، واحد نیشابور، دانشگاه آزاد اسلامی، نیشابور، ایران.

۲. گروه حسابداری، واحد نیشابور، دانشگاه آزاد اسلامی، نیشابور، ایران. (نویسنده مسئول). a.r.mehrazeen@iau-neyshabur.ac.ir

۳. گروه حسابداری، واحد نیشابور، دانشگاه آزاد اسلامی، نیشابور، ایران.

۴. گروه حسابداری، واحد نیشابور، دانشگاه آزاد اسلامی، نیشابور، ایران.

استناد: نظیفی، زهره، مهرآذین، علی‌رضا، مسیح‌آبادی، ابوالقاسم، و زنده‌دل، احمد. (۱۴۰۴). علل و پیامدهای کاهش ایگو در کیفیت قضاوت و تصمیم‌گیری حسابرسان. *بیشرفت‌های مالی و سرمایه‌گذاری*، ۶(۳)، ۳۳-۶۶.

۱- مقدمه

موضوع حسابرسی باتوجه‌به حساسیت‌های تخصصی، موضوعی مهم و چالش‌برانگیز است، زیرا حسابرسی باعث ایجاد ارزش افزوده برای صورت‌های مالی می‌شود. یک مؤسسه حسابرسی مستقل و با مهارت، قادر به شناسایی ارائه نادرست اقلام صورت‌های مالی واحد مورد رسیدگی بوده و می‌تواند نسبت به ارائه صحیح آن بر صاحبکار خود تأثیرگذار باشد تا در نتیجه آن، اطلاعات قابل اتکایی گزارش شود (Valiyan et al., 2018)، کیفیت قضاوت و تصمیم‌گیری^۱ حساب‌رسان سهم مهمی در رسیدن به این هدف مطلوب دارد. سرچشمه ارزش حسابرسی صورت‌های مالی، قضاوت حرفه‌ای است. قضاوت و تصمیم‌گیری موضوعاتی هستند که همیشه در حسابرسی مطرح بوده‌اند. در حقیقت این ابعاد، جنبه‌های اصلی حسابرسی هستند؛ حسابرسی مانند حسابداری، دامن‌گیر دنیای بدهکار و بستانکار نیست بلکه با مواردی مانند خطر، کنترل‌ها، اندازه‌گیری عملیات و مدارک حسابرسی روبه‌رو است که همگی با قضاوت و برآورد همراه هستند. تحقیقات، قضاوت و تصمیم‌گیری حساب‌رسان به‌عنوان عامل مهم بهبود کیفیت حسابرسی تأکید کرده‌اند (Knechel et al., 2013). باتوجه‌به ماهیت حسابرسی و این موضوع که قضاوت تحت تأثیر ویژگی‌های فردی است (Fakhari and Fazlollahpour Nagharchi, 2022)، انتظار می‌رود حساب‌رس در فرآیند تصمیم‌گیری و قضاوت خود دچار سوگیری‌های شناختی گردد (Akbari Naft Chali et al., 2019). شخصیت انسان دارای سه ساختار شامل اید^۲، ایگو^۳ و سوپرایگو^۴ است. من یا ایگو به دومین ساختار شخصیت در نظریه فروید^۵ اطلاق می‌شود که در اثر نیروهای موجود به وجود می‌آید (Lavertue et al., 2002). عملکردهای ایگو شامل ارتباط با واقعیت، تنظیم و کنترل نیروهای غریزی، روابط موضوعی، پردازش تفکر، عملکردهای دفاعی و عملکردهای ترکیبی و قضاوت است (Beres, 1956 and Parviz et al., 2016). کمایش ایگو^۶، پدیده شناخته شده در حوزه روانشناختی است که طی آن مغز به‌علت انجام کارهای ذهنی مختلف از جمله تصمیم‌گیری و خودکنترلی برای جلوگیری از بروز برخی احساسات و اعمال، با کاهش منبع انرژی روبه‌رو می‌شود و خودکنترلی فرد کاهش می‌یابد؛ کمایش ایگو، براساس مدل قدرت خودکنترلی^۷ مطرح شده است (Hurley, 2019). تخلیه منابع خودکنترلی را کمایش ایگو می‌نامند. خودکنترلی، توانایی کنترل احساسات و رفتار فرد در مقابل وسوسه‌ها و انگیزه‌ها است (Delisi, 2014). کارکردهای اجرایی

1. Judgement & Decision Making (JDM) Quality

2. Id

3. Ego

4. Superego

5. Freud

6. Ego depletion

7. Self-control

خودکنترلی فرآیندهایی شناختی است که به‌منظور تنظیم رفتار فرد برای دستیابی به اهداف موردنیاز است. خودکنترلی، تحت عنوان کاربرد صحیح هیجان‌ها معرفی می‌شود. نظریه خودکنترلی اذعان می‌کند که تمام اعمال خودکنترلی از یک منبع یکسان با ظرفیت مشخص انرژی می‌گیرند. براساس این نظریه یک عمل اولیه خودکنترلی می‌تواند خودکنترلی فرد را برای مدتی تخلیه کند، به‌طوری که بلافاصله بازسازی نمی‌شود. این بازه زمانی را کمایش یا تقلیل ایگو می‌نامند و پس از آن اقدامات خودکنترلی نمی‌توانند مانند قبل در اجرای عملکرد مؤثر باشند و عملکرد با اختلال مواجه می‌شود (Baumeister, 2018)؛ لذا انرژی شناختی می‌تواند با استفاده از فرآیند کمایش ایگو کاسته شود (Hagger et al., 2010). کمایش ایگو به این عقیده اشاره دارد که خودکنترلی و اراده از یک مخزن منابع ذهنی محدود تشکیل شده است (Baumeister, 2018) و زمانی که انرژی برای فعالیت ذهنی کم است، خودکنترلی معمولاً دچار اختلال می‌شود که در این صورت کمایش ایگو رخ داده است؛ به‌ویژه حالت کمایش ایگو باعث اختلال در توانایی در اجرای تکلیف و وظیفه بعدی می‌شود، حتی اگر وظایف ظاهراً با هم نامرتب باشند. حسابرسان در محیطی فرسایشی کار می‌کنند. محیطی که نیاز به حجم زیادی از منابع شناختی دارد. محیط حسابرسی مستلزم ویژگی‌های خاصی در منابع شناختی حسابرس است؛ مثلاً اینکه نیازمند تفکر پیچیده و همچنین تصمیم‌گیری‌های دشوار در طول ساعات طولانی و غالباً تحت فشارهای مختلف مثل بودجه، حجم کاری، پاسخ‌گویی و... است. همچنین ماهیت کار حسابرسی همچون تغییر بین ذهنیت‌های مختلف برای انجام انواع وظایف حسابرسی (Khajavi and Salahi, 2020)، مشارکت در تعاملات دشوار با مراجعین (Bennett and Hatfield, 2013)، چندوظیفه‌ای بودن (Mullis and Hatfield, 2018) و مقاومت در برابر وسوسه ترک کار و انجام آن با دورکاری نیز مستلزم منابع شناختی بالای حسابرس است. لذا مبانی نظری پیشین از این موضوع حمایت می‌کند که فرآیند حسابرسی می‌تواند باعث کمایش ایگو شوند (Hurley, 2015). در مراحل مختلف کار حسابرسی، حسابرس باید به هر نوع نشانه‌ای که دلالت بر تحریفی دارد، هوشیار باشد، خواه یک اشتباه مشخص و یا یک خطای غیرمعمول. به‌عنوان مثال، این واقعیت که مبلغ فروش در بهمن ماه سال مورد حسابرسی به میزان قابل توجهی کمتر از مبلغ فروش در ماه مشابه سال قبل است، باید دلالت بر مسئله و مشکلی داشته باشد که می‌بایست حسابرس به این موضوع هوشیار باشد. همچنین براساس نظر هیئت تدوین استانداردهای حسابرسی و اطمینان‌بخشی حسابرس باید تردیدحرفه‌ای و مراقبت حرفه‌ای را در کارش لحاظ کند. تردید حرفه‌ای یک ویژگی است که شامل ذهن پرسشگر و ارزیابی نقادانه شواهد است؛ تردید گرایي علاوه بر تشکیک، حسابرس را بر آن می‌دارد که برای آزمون فرضیه‌ها به دنبال شواهد و استدلال باشد. تردیدحرفه‌ای بخش لاینفک حسابرسی صورت‌های مالی است. ارزیابی شواهد و مدارک مؤید یکی از

مراحل روش‌شناسی حسابرسی برای رسیدگی به مشکلات و مسائل واقعی عنوان شده است. حسابرسی شغلی بسیار حساس و با ظرافت محسوب می‌شود که از یک طرف حسابرس باید در انجام وظایف خود دقت بیشتری کند و از طرف دیگر نشانه‌های تقلب را در صورت‌های مالی کشف نماید؛ چنین فشار کاری ممکن است با کاهش قدرت ذهن، به کمایش ایگوی حسابرس بیانجامد و در نتیجه این مسئله ممکن است بر کیفیت قضاوت حسابرس تأثیر بگذارد (Rajabalizadeh, 2005).

حسابرسی یکی از حرفه‌های آسیب‌پذیر در برابر کمایش ایگو است که یک حالت موقتی کمبود منابع شناختی برای خودکنترلی ناشی از خستگی جسمی یا روانی است (Mursita et al., 2019). باتوجه‌به توضیحات، مطالعه کمایش ایگو در حسابرسان جزء تحقیقات حسابرسی رفتاری است که کمایش ایگو می‌تواند توانایی حسابرسان را در شناسایی حساب‌های تحریف‌شده دچار مشکل کند (Kremin, 2014)، دقت آن‌ها در ارزیابی ریسک را کاهش دهد و حساسیت آن‌ها به توضیحات تقلبی را افزایش دهد (Hurley, 2015) که بروز این پدیده در حسابرسی صورت‌های مالی (پذیرش اظهارات صاحبکار بدون کسب شواهد کافی) می‌تواند تبعات خطرناکی داشته باشد و از آنجا که در ایران ارائه خدمات از قبیل حسابرسی، با حق‌الزحمه نسبت به تورم و وسعت کار خواسته‌شده تناسب ندارد، تبعات خطرناک‌تری در بلندمدت برای حرفه خواهد داشت. همچنین مطالعه کمایش ایگو در حوزه حسابرسی الزامی است. تحقیقات قبلی به جنبه‌هایی مانند کیفیت قضاوت، تأثیر محیط بر روی تصمیم‌گیری‌ها (Karami et al., 2022) و... توجه می‌شود و ویژگی‌های مهم اکولوژیکی وظایف حرفه‌ای و محیط حسابرسی را که ممکن است بر اثرات کمایش ایگو تأثیر بگذارد، نادیده گرفته‌اند. به‌عنوان مثال، تحقیقات روانشناسی قبلی از وظایف پیش پا افتاده‌ای استفاده می‌کنند که بر بازداری تکانه‌ای تمرکز دارند و برای انجام‌دهندگان کار آشنا یا معنی‌دار نیستند. پس ویژگی‌های حسابرسان حرفه‌ای و محیط حسابرسی از جمله واقع‌گرایی در انجام‌وظیفه، آشنایی و معناداری می‌توانند انگیزه افراد برای انجام کارها را بیشتر کنند و مطالعات قبلی هم نشان می‌دهد که انگیزه می‌تواند با تأثیرات کمایش ایگو مقابله کند (Muraven et al., 2006). لذا درک اینکه آیا ویژگی‌های اکولوژیکی می‌توانند و تحت چه شرایطی، کاهش یا تشدید عواقب کمایش ایگو را سبب می‌شود نیز مهم است؛ این مهم مستلزم بررسی کمایش ایگوی حسابرسان در یک محیط واقعی حسابرسی است که تاکنون تحقیقی با روش شبیه‌سازی زنده در ایران صورت نگرفته‌است، در پژوهش حاضر با انجام آزمایشات و طراحی سناریوهای واقعی حرفه به بررسی نقش کمایش ایگو در کیفیت قضاوت و تصمیم‌گیری حسابرسان یعنی بررسی علل و پیامدهای کمایش ایگو در حسابرسی پرداخته می‌شود.

۲- مبانی نظری و پیشینه پژوهش

در حال حاضر نیاز مبرمی به شناخت بهتر عوامل تعیین کننده کیفیت قضاوت و تصمیم‌گیری حسابرسان وجود دارد. چرچ و شفچیک (Church and Shefchik, 2012) گزارش‌های هیئت نظارت بر حسابرسی شرکت‌های دولتی^۱ را از سال ۲۰۰۴ تا ۲۰۰۹ برای هشت شرکت حسابرسی بزرگ در ایالات متحده مطالعه کردند و دریافتند که با اینکه کیفیت حسابرسی به مرور زمان در حال بهبود است، ولی گزارشات مذکور، ۶۴۴ نقص حسابرسی را برای این شرکت‌ها در این دوره زمانی شناسایی و اعلان کرده است. علاوه بر این، نچل و همکاران (Knechel et al., 2013) هم خاطر نشان می‌کنند که تقریباً هر شکست حسابرسی را می‌توان به بروز یک خطای در قضاوت منتسب کرد که توسط تیم حسابرسی در طول دوره انجام کار حسابرسی صورت گرفته است. حسابرسی شغلی بسیار حساس و با ظرافت محسوب می‌شود. از یک طرف حسابرس باید در انجام وظایف خود دقت بیشتری کند و از طرف دیگر نشانه‌های تقلب را در صورت‌های مالی کشف نماید (Rajabalizadeh, 2005). همچنین در مطالعات عنوان می‌شود در مراحل مختلف کار حسابرسی، حسابرس باید به هر نوع نشانه‌ای که دلالت بر تحریفی دارد، هوشیار باشد، خواه یک اشتباه مشخص و یا یک خطای غیرمعمول. به عنوان مثال، این واقعیت که مبلغ فروش در بهمن ماه سال مورد حسابرسی به میزان قابل توجهی کمتر از مبلغ فروش در ماه مشابه سال قبل است، باید دلالت بر مسئله و مشکلی داشته باشد که می‌بایست حسابرس به این موضوع هوشیار باشد. از طرفی، آیین‌نامه رفتار حرفه‌ای، حسابرسان را ملزم به رعایت مراقبت حرفه‌ای نموده که مراقبت را به عنوان فرآیندی شناسایی می‌کند که حسابرسان در زمان اجرای کار حسابرسی باید از آن پیروی کنند. از این رو حسابرسی از حرفه‌های اعتباردهنده و حساس می‌باشد که عملکرد آن موجبات اعتبار حرفه را ذی‌نفعان فراهم می‌سازد. ویژگی‌های روانشناختی حسابرسان یکی از عواملی است که می‌تواند بر نحوه عملکرد آن‌ها اثر بگذارد. قضاوت حرفه‌ای، پاسخ‌گویی و انگیزش به عنوان ویژگی‌های روانشناختی با اهمیت حسابرسان، از جنبه‌های مهم عمل مبتنی بر شواهد است (Mahdavi and Sarvestani, 2018). در واقع، مراحل قضاوت حرفه‌ای شامل جمع‌آوری اطلاعات و داده‌ها و سرانجام تصمیم‌گیری برای حفظ، تأیید و یا رد گزارش‌های مالی است. دانش کلی نسبت به مسائل حسابرسی، قدرت قضاوت حرفه‌ای حسابرس را افزایش و دیدگاه وی را توسعه می‌دهد (Daryaei and Kholousi Moshfegh, 2020).

کمایش ایگو، پدیده شناخته شده در حوزه روانشناختی است که طی آن مغز به‌علت انجام کارهای ذهنی مختلف از جمله تصمیم‌گیری و خودکنترلی برای جلوگیری از بروز برخی احساسات و اعمال، با کاهش منبع انرژی روبه‌رو می‌شود و خودکنترلی فرد کاهش می‌یابد؛ کمایش ایگو، براساس مدل قدرت خودکنترلی مطرح شده است (Hurley, 2019). خودکنترلی، توانایی کنترل احساسات و رفتار فرد در مقابل وسوسه‌ها و انگیزه‌ها است (Delisi, 2014). محققین خودکنترلی را تحت عنوان کاربرد صحیح هیجان‌ها معرفی می‌نمایند و اعتقاد دارند که قدرت تنظیم احساسات موجب افزایش ظرفیت شخصی برای تسکین دادن خود، درک کردن اضطراب‌ها، افسردگی‌ها یا بی‌حوصلگی‌های متداول می‌شود. مدل خودکنترلی اذعان می‌کند که تمام اعمال خودکنترلی از یک منبع یکسان با ظرفیت مشخص انرژی می‌گیرند. بر اساس مدل خودکنترلی یک عمل اولیه خودکنترلی می‌تواند خودکنترلی فرد را برای مدتی کاهش داده و کم کند، به‌طوری‌که بلافاصله بازسازی نمی‌شود، این بازه زمانی را کمایش ایگو می‌نامند و پس از آن اقدامات خودکنترلی نمی‌تواند مانند قبل در اجرای عملکرد مؤثر باشد و عملکرد با اختلال مواجه می‌شود (Baumeister, 2018). لذا وظایفی که نیازمند خودکنترلی است، می‌تواند اثری بازدارنده بر وظایف خودکنترلی بعدی داشته باشند، حتی اگر وظایف ظاهراً با هم نامرتب باشند. وظایف عمده در حرفه حسابرسی که باید حساب‌رسان مدنظر قرار دهند، در پژوهش حاضر براساس پژوهش هارلی (Hurley, 2019) به سه وظیفه پردازش شناختی، در نظر گرفتن سطح اهمیت در حسابرسی و ممانعت از انگیزه‌ها دسته‌بندی می‌شوند. پردازش شناختی در ارزیابی ریسک و بهره‌گیری از تردید حرفه‌ای در حرفه حسابرسی، سطح اهمیت در حسابرسی بر هوشیاری و تمرکز حسابرس بر مورد حسابرسی و ممانعت از انگیزه‌ها بر مراقبت حرفه‌ای تأکید دارند. باتوجه‌به وظایف مذکور، حسابرسی یکی از حرفه‌های آسیب‌پذیر در برابر کمایش قدرت خودکنترلی و در نتیجه کمایش ایگو است که یک حالت موقتی کمبود منابع شناختی برای خودکنترلی ناشی از خستگی جسمی یا روانی است (Mursita et al., 2019). کمایش ایگو باعث افزایش بی‌ارادگی و کاهش پایداری در عملکرد می‌شود و در نتیجه احتمال زیادی وجود دارد که افراد وضعیت به وجود آمده را قبول کنند (Rajabalizadeh, 2005).

لذا فرضیه اول پژوهش حاضر به این صورت تدوین می‌گردد: وظایف حساب‌رسان موجب کمایش ایگو ایشان می‌شود.

از آنجایی که کیفیت قضاوت و تصمیم‌گیری مرتبط با ویژگی‌های فردی حسابرس می‌باشد، انتظار می‌رود تا حسابرس در فرآیند تصمیم‌گیری و قضاوت خود دچار سوگیری‌های شناختی گردد (Akbari Naft Chali et al., 2019). از طرفی، اشخاص از تجربه برای ایجاد مدل‌های ذهنی مؤثر به‌منظور تفسیر شواهد در زمان قضاوت حرفه‌ای خود از آن استفاده می‌کنند (Bazerman et al., 1997). تجربه،

تأثیر غیرقابل انکاری بر دقت قضاوت حسابرس دارد. تجربه باعث افزایش توانایی‌های حسابرس در پردازش اطلاعات و ایجاد راهکارهای مختلف در شرایط خاص می‌شود. همچنین باعث ایجاد ساختاری برای قضاوت حسابرس می‌گردد که این ساختارها موجب ایجاد روش‌های تصمیم‌گیری و تفسیر اطلاعات می‌شود (Sayrani et al., 2009 and Akbari Naft Chali et al., 2019). به بیان دیگر، هر چه تجربه حسابرسان بیشتر باشد، انتظار می‌رود تا حسابرسان، حسابرسی را با کیفیت بالاتری انجام داده و دچار سوگیری‌های رفتاری کمتری در قضاوت‌های خود شوند (Hajiha and Ebrahimi, 2016). تجربه عبارت است از پیشرفت در ساختارهای دانش فرد در طی تکامل از مرحله تازه‌کار (مبتدی) تا خبره شدن. در حالی که فرد کم‌تجربه تنها بر سطح ساختارهای دانش توجه می‌کند، حسابرسان باتجربه هم از سطح و هم از عمق ساختارهای دانش استفاده می‌کنند که موجب بهبود دقت بیشتر تصمیمات می‌شود که خود ناشی از نمایش بهتر، درک، سازماندهی و جمع‌آوری اطلاعات گسترده که بر روی قضاوت و انتخاب نوع گزارش تأثیر می‌گذارد (Chi et al., 1982)؛ تجربه حسابرس می‌تواند برای حسابرس قدرت و دید بهتری در زمان تصمیم‌گیری در مورد مشکلات موجود در صورت‌های مالی ایجاد کند. درستکاری ناشی از تجربه کاری مناسب در موقعیت‌های مختلف است (Daryaei and Kholousi, 2020). حسابرسان احتمالاً در اجرای وظایف حسابرسی تجربه دارند. این تجربه خاص وظیفه، احتمالاً می‌تواند موجب کاهش فرسایش و از بین رفتن منابع خودکنترلی به دلیل انجام وظیفه شود (Neal et al., 2013 and Baumeister, 2018). لذا برای بررسی تأثیر تجربه خاص وظیفه بر کمایش ایگو ناشی از اجرای وظیفه فرضیه دوم چنین تدوین شد: تجربه حسابرسی، کمایش ایگو ناشی از وظایف حسابرسان را تعدیل می‌کند.

باتوجه به توضیحات ارائه شده در فرضیه‌های اول و دوم، حسابرسی شغلی بسیار حساس و با ظرافت محسوب می‌شود. از یک طرف حسابرس باید در انجام وظایف خود دقت بیشتری کند و از طرف دیگر نشانه‌های تقلب را در صورت‌های مالی کشف نماید؛ چنین فشار کاری ممکن است با کاهش قدرت ذهن، به کمایش ایگوی حسابرس انجامد و در نتیجه این مسئله ممکن است بر کیفیت قضاوت حسابرس تأثیر بگذارد (Hurley, 2019). تحقیقات قبلی نشان داد که فرسایش موجب کاهش پردازش پرزحمت و کنترل شده می‌شود و کاهش پردازش کنترل شده، افراد را مجبور می‌کند که بیشتر بر پردازش ضمنی و خودکار اتکا کنند (Baumeister, 2018). کاهش پردازش کنترل شده، می‌تواند موجب کاهش ارزیابی شواهد کلی و شناخت شواهد و توانایی ارزیابی شواهد شود. ارزیابی و پردازش توسط حسابرس، تأثیر قابل توجهی بر عملکرد بعدی آن‌ها در شناسایی خطاهای واقعی دارد. به این ترتیب، کمایش ایگو می‌تواند موجب کاهش کیفیت قضاوت و تصمیم‌گیری حسابرس شود (Hurley, 2019)؛ به این ترتیب

فرضیه سوم به این صورت تدوین می‌گردد: کمایش ایگو موجب تفاوت در کیفیت قضاوت حسابرسان می‌شود.

=باتوجه به توضیحات ارائه شده و نتایج تحقیقات قبلی که نشان دادند کمایش ایگو موجب افزایش واکنش انفعالی افراد و احتمال پذیرش وضعیت کنونی می‌شود (Baumeister, 2018). همچنین، ادبیات قبلی نشان داد که کمایش ایگو موجب افزایش پردازش تأییدی اطلاعات و متقاعدشدن فرد می‌شود. در نتیجه، کمایش ایگو می‌تواند کیفیت تصمیم‌گیری حسابرسان را با ایجاد تفاوت در توجه به شواهد یا با اتکا بر دلایل مدیریتی به عنوان وضعیت کنونی، تغییر دهد. به این ترتیب، فرضیه چهارم به این صورت مطرح می‌شود: کمایش ایگو موجب تفاوت در کیفیت تصمیم‌گیری اخلاقی حسابرسان می‌شود.

کارتر و همکاران (Carter et al., 2015) نشان دادند که عملکردهای خودکنترلی موقعیت روانشناختی یا فیزیکی را محدود می‌کند و کیفیت عملکرد حسابرسان را به چالش می‌کشاند. باسکر و همکاران (Bhaskar et al., 2016) هویت حرفه‌ای و شکایت عاطفی حسابرسان مورد آزمایش را بررسی کردند. نتایج پژوهش آن‌ها نشان داد که حسابرسان خوب، گاهی اوقات قادر به ارائه حسابرسی مؤثر نیستند و عملکرد آن‌ها در وظایف پیچیده در شرایط فرسایش قدرت، محدود بود. یانگ و همکاران (Yang et al., 2018) تأثیر هوش هیجانی بر قضاوت حرفه‌ای حسابرس را بررسی کردند. در این مطالعه آن‌ها هوش هیجانی را به عنوان عاملی کلیدی در برخورد با احساسات و فشارهای وارده بر حسابرسی بررسی کردند و بر این متمرکز شدند که چگونه هوش هیجانی بر رابطه بین فشار کاری حسابرس و قضاوت حسابرسی می‌توانست تأثیر داشته باشد. نتایج به دست آمده از تحقیق آن‌ها نشان داد هوش هیجانی به عنوان متغیری تعدیل‌کننده به طور مؤثر بر گرایش تأثیر داشت. هارلی (Hurley, 2017) نشان داد که حسابرسان، انباشت فرسایش ایگو را تجربه کرده‌اند؛ لذا عملکرد آن‌ها در زمان بالا بودن حجم کار حسابرسی (باعث فرسایش می‌شود) کاهش می‌یابد.

هارلی (Hurley, 2017) در تحقیقی به این نتیجه رسید که وظایف حسابرسی باعث فرسایش ایگوی ایشان شده و کارایی حسابرسان را در انجام کارهایی که نیازمند قضاوت درست (در مورد گفته‌های صاحبکار و تشخیص توضیحات جعلی) بود کاهش می‌داد؛ همچنین فرسایش ایگو باعث کاهش تصمیم‌گیری صحیح در حسابرسی می‌شد. مورسیتا و همکاران (Mursita et al., 2019) در تحقیقی به این نتیجه رسیدند که تعارض بین فردی تأثیر مثبتی بر فرسایش قدرت خودکنترلی و ایگو دارد. همچنین آن‌ها به این نتیجه رسیدند که فرسایش قدرت خودکنترلی بر کیفیت قضاوت و تصمیم‌گیری حسابرسان تأثیر منفی می‌گذارد. جالب توجه بود، این تحقیق همچنین نشان داد که سطح

تجربه خاص صنعت در تأثیر فرسایش قدرت خودکنترلی بر کیفیت قضاوت و تصمیم‌گیری کاهش می‌یابد.

دونلی و همکاران (Donnelly et al., 2021) بررسی کردند که آیا کمایش ایگو، فرسودگی منابع خودکنترلی افراد که توانایی فرد را برای پردازش هوشیارانه اطلاعات و به‌کارگیری تفکر انتقادی محدود می‌کند، رابطه بین ویژگی تردید گرایی و قضاوت حسابرس را تعدیل می‌کند یا خیر؟ نتایج حاصل از آزمایشی که شامل یک کار ارزیابی ریسک بود، نشان داد زمانی که در قضاوت‌های حسابرسان، کمایش اتفاق نیفتد، مطابق با ویژگی تردید گرایی آن‌ها است اما زمانی که تحلیل فرسایش ایگو اتفاق بیفتد، حسابرسان بدون در نظر گرفتن ویژگی تردید گرایی، قضاوت‌های آمیخته با شک بیشتری انجام می‌دهند. دانسا و یوسیریانتی (Danessa and Yusrianti, 2023) تأثیر جهت‌گیری هدف یادگیری و اجتناب از جهت‌گیری هدف عملکرد و کمایش ایگو را بر قضاوت حسابرسی و پیچیدگی کار به‌عنوان متغیر تعدیلگر مورد بررسی قرار دادند. نتایج تحقیق آن‌ها نشان داد که جهت‌گیری هدف یادگیری و کمایش ایگو تأثیر معناداری بر قضاوت حسابرسی ندارند، در حالی که اجتناب از جهت‌گیری هدف عملکرد تأثیر منفی بر قضاوت حسابرسی دارد. همچنین نشان دادند پیچیدگی کار تأثیر جهت‌گیری هدف یادگیری، اجتناب از جهت‌گیری هدف عملکرد و کمایش ایگو بر قضاوت حسابرسی را تعدیل می‌کند. یوسفی و بنی‌مهد (Yuosefi and Banimahd, 2019) در پژوهشی به بررسی تأثیر عواطف فردی بر بی‌طرفی حسابرس پرداختند. شواهد این تحقیق نشان داد عواطف مثبت تأثیری مثبت و معنادار بر بی‌طرفی دارد و عواطف منفی تأثیری منفی بر بی‌طرفی دارد اما این رابطه معنادار نیست. دریایی و خلوصی مشفق (Daryaei and Kholousi Moshfegh, 2020) به بررسی اثر فرسایش قدرت خودکنترلی بر کیفیت قضاوت و تصمیم‌گیری حسابرسان (آزمون نظریه فرسایش قدرت خودکنترلی) پرداختند. نتایج نشان داد که فرسایش قدرت خودکنترلی بر تردید حرفه‌ای و کیفیت قضاوت حسابرسان تأثیر منفی و معنادار دارد اما اثر فرسایش قدرت خودکنترلی بر اعتماد به نفس حسابرسان معنادار نیست. گلشائیان و همکاران (Golshaeian et al., 2020) در تحقیقی به این نتیجه رسیدند که بین فشار اجتماعی و قضاوت حسابرسان رابطه معنی‌داری وجود دارد و بین تعهد هنجاری و قضاوت حسابرسان نیز رابطه معنی‌داری مشاهده شد. همچنین نتایج نشان داد بین تعهد مستمر و قضاوت حسابرسان رابطه معنی‌داری وجود دارد و بین فاصله قدرت و قضاوت حسابرسان رابطه معنی‌داری مشاهده گردید. در این تحقیق، بین مردگرایی و قضاوت حسابرسان رابطه معنی‌داری مشاهده نشد و سرانجام بین عدم اطمینان و قضاوت حسابرسان رابطه معنی‌داری وجود داشت. صفاجو و پورزمانی (Safajoo and Pourzamani, 2021) در پژوهشی به بررسی تأثیر تردید حرفه‌ای بر قضاوت و تصمیم‌گیری حسابرسان باتوجه‌به نقش

میانجی خلاقیت فردی پرداختند. یافته‌ها حاکی از آن بود که تردید حرفه‌ای و خلاقیت فردی بر قضاوت و تصمیم‌گیری حساب‌رسان تأثیر مثبت و معناداری دارد. همچنین تردید حرفه‌ای بر خلاقیت فردی حساب‌رسان تأثیر مثبت و معناداری دارد و خلاقیت فردی در تأثیر تردید حرفه‌ای بر قضاوت و تصمیم‌گیری حساب‌رسان نقش میانجی دارد. کریمی و همکاران (Karimi et al., 2021) پژوهشی انجام دادند که نتایج آزمون فرضیه‌ها نشان داد سوگیری‌ها اثر قابل توجهی بر کیفیت حساب‌رسی می‌گذارد اما ابعاد شخصیتی اثر قابل توجهی بر کیفیت حساب‌رسی ندارد. فخاری و فضل‌اله‌پور نقارچی (Fakhari and Fazlollahpour Nagharchi, 2022) در تحقیقی به بررسی تأثیر سرمایه روانشناختی بر انگیزه پیشرفت، قضاوت حساب‌رسان و عملکرد مؤسسه‌های حساب‌رسی پرداختند. نتایج نشان داد که افزایش سرمایه روانشناختی منجر به افزایش انگیزه پیشرفت و بهبود قضاوت حساب‌رسان شده و همچنین در نهایت منجر به بهبود عملکرد مؤسسات حساب‌رسی می‌شود. ولیان و همکاران (Valiyan et al., 2018) در تحقیقی به بررسی تأثیر نفوذ قدرت شریک حساب‌رسی بر علائم اختلال روان پویایی حساب‌رسان پرداختند. نتایج پژوهش نشان داد، نفوذ قدرت شریک حساب‌رسی بر تحریک اختلال روان پویایی در حساب‌رسان تأثیر مثبت و معناداری دارد. نتایج کسب شده نشان داد، تسلط قدرت شرکت حساب‌رسی بر اساس رفتارهای آمرانه به دلیل کاهش آزادی عمل حساب‌رسان، سبب سرخوردگی تدریجی آنان می‌شود و این موضوع ضمن افزایش استرس و فشار کاری بر آنان، زمینه‌ی بروز علائم اختلال روان پویایی در آنان بالا می‌رود. قدیمی و همکاران (Ghadimi et al., 2024) در پژوهش خود به بررسی تأثیر مغلطه‌های مالی بر قضاوت تحلیلگران مالی پرداختند. نتایج پژوهش حاکی از این بود که در کل مغلطه‌های مالی بر قضاوت تحلیلگران مالی تأثیر ندارد. اما، مغلطه‌های قمارباز، تعمیم شتاب‌زده، دوگانگی جعلی و جبرگرایی واپس‌نگرانه بر قضاوت تحلیلگران مالی تأثیر معنادار دارد. همچنین بخشیان و همکاران (Bakhshian et al., 2024) نشان دادند مؤلفه‌های بررسی استقلال، پذیرش یا ادامه کار، پرونده مکاتباتی، پرونده دائمی، شناخت واحد مورد رسیدگی و محیط آن شامل کنترل‌های داخلی، آزمون‌های محتوا، برنامه‌ریزی، کنترل و سرپرستی کار، چک‌لیست‌ها و گزارش‌ها، نحوه اجرای وظایف مدیر دوم، ارزیابی کلی پرونده‌های حساب‌رسی، وضعیت کلی مؤسسه حساب‌رسی، وضعیت منابع انسانی مؤسسه حساب‌رسی، کارکردهای مؤسسه حساب‌رسی، رعایت قوانین و مقررات حرفه حساب‌رسی و وضعیت ظاهری مؤسسه حساب‌رسی بر سنجش اعتبار حساب‌رسان تأثیر دارند و به‌استناد یافته‌ها، فعالان حرفه حساب‌رسی خصوصاً جامعه حسابداران رسمی ایران که مسئولیت سنجش اعتبار حساب‌رسان را بر عهده دارد، باید عوامل برشمرده شده در این پژوهش که از نظر خبرگان و فعالین حرفه بر سنجش اعتبار حساب‌رسان تأثیرگذار هستند را موردتوجه قرار دهند.

مرور این یافته‌ها نشان از شکاف تحقیقاتی علوم بین‌رشته‌ای و مطالعه عوامل و پدیده‌های درونی نامشهود روان‌شناختی در حوزه حسابرسی به‌خصوص کیفیت قضاوت و تصمیم‌گیری دارد که به لحاظ ماهیت حرفه از اهمیت به سزایی برخوردار است. از آنجاکه پژوهش حاضر در پی بررسی علل پیدایش پدیده‌های روان‌شناختی و پیامدهای وارده بر حرفه و کیفیت قضاوت و تصمیم‌گیری است، بهره‌وری بیشتری از نتایج خواهد داشت که اطلاعات سودمندی را برای سیاست‌گذاران حرفه حسابرسی به همراه دارد؛ این ارزش افزوده پژوهش حاضر با بررسی مبانی نظری پژوهش قابل مشاهده است.

۳- روش‌شناسی پژوهش

این پژوهش باتوجه به هدف آن، از نوع تحقیقات تجربی تلقی می‌شود؛ چراکه آزمودنی‌ها توسط محقق مورد آزمون قرار می‌گیرد و متغیر مستقل وظایف حسابرسان تحت کنترل طی سناریوها و آزمایشاتی به محیط آزمون و آزمودنی‌ها وارد می‌شود و از آنجاکه از داده‌های بایگانی شده تحت آزمون استروپ جهت سنجش رویداد طبیعی کمایش ایگو ناشی از وظایف حسابرسان قبل و بعد از انجام آزمایش‌ها و سناریوهای طراحی شده‌ای بهره می‌گیرد، جزء تحقیقات پیمایشی و رفتاری حسابرسی است. بر حسب زمان اجرای پژوهش نیز، این تحقیق مقطعی و بر حسب نوع داده، تحقیق مزبور کمی است.

جامعه آماری این پژوهش شامل کلیه حسابرسان شاغل در مؤسسات حسابرسی عضو جامعه حسابداران رسمی ایران واقع در محدوده جغرافیای استان خراسان رضوی است که باتوجه به عدم دسترسی به آن‌ها از نمونه‌گیری در دسترس برای حجم نمونه آماری استفاده شد؛ از این‌رو تعداد ۳۵ حسابرس مشغول در مؤسسات حسابرسی به‌روش نمونه‌گیری در دسترس انتخاب شدند که در آزمایش و سناریوها شرکت کردند.

در این پژوهش کیفیت قضاوت و کیفیت تصمیم‌گیری اخلاقی حسابرسان به‌عنوان متغیرهای وابسته است که برای اندازه‌گیری کیفیت قضاوت حرفه‌ای از پرسش‌نامه محقق‌ساخته بهره گرفته شده است؛ در این پرسش‌نامه، گزینه‌های صحیح برای محقق از قبل مشخص است و مجموع انتخاب و قضاوت‌های صحیح حسابرس، نمره مربوط به کیفیت قضاوت حسابرسان می‌باشد. از این رو دو دسته نمرات قبل و بعد از انجام آزمایش و سناریوها جهت سنجش کیفیت قضاوت حسابرسان جمع‌آوری شدند. برای بررسی روایی محتوایی از نظر خبرگان و حسابرسان رده‌بالا شاغل در مؤسسات گرید الف حسابرسی در زمینه محتوای آزمون مورد نظر استفاده شد. به این صورت که هدف‌های پژوهش و تعاریف عملیاتی مربوط به محتوای سؤال‌ها تشریح شد و از آن‌ها خواسته شد تا هر یک از سؤال‌ها را

براساس ضروری بودن اصلاح نمایند و بدین ترتیب سؤالات پرسش‌نامه کیفیت قضاوت حسابرسان طبقه‌بندی گردید و در نتیجه روایی محتوایی برای پرسش‌نامه تأیید شد. از ضریب آلفای کرونباخ برای سنجش پایایی این پرسش‌نامه پژوهش استفاده شد که نتایج در **جدول (۱)** به صورت تجمیع با سایر متغیرها نشان داده شده است. ضریب آلفای پرسش‌نامه محقق ساخته کیفیت قضاوت حسابرسان و پرسش‌نامه استاندارد تجربه و کیفیت تصمیم‌گیری اخلاقی حسابرسان بالاتر از ۰/۷ است که نشان‌دهنده پایایی پرسش‌نامه‌های پژوهش می‌باشد. همچنین جهت سنجش کیفیت تصمیم‌گیری اخلاقی حسابرسان از پرسش‌نامه ریکرز و ساموئلسون ([Reckers and Samuelson, 2016](#)) که به صورت درصد انتخاب می‌گردد، استفاده شده است؛ درصدها به نحوی است که هر چه درصد کمتر انتخاب گردد، موافقت و تصمیم‌گیری حسابرس در موضوع خواسته شده کمتر خواهد بود؛ باتوجه به توضیحات بروز پدیده کمایش ایگو انتظار می‌رود میانگین نمرات قبل از آزمایشات، کمتر از میانگین نمرات بعد از آزمایشات باشد که در نتایج بررسی خواهد شد. مجموع انتخاب‌های حسابرس، نمره مربوط به کیفیت تصمیم‌گیری اخلاقی وی قرار می‌گیرد، لذا باز هم دو دسته نمره قبل و بعد از آزمایش و انجام سناریوها وجود خواهد داشت که در آزمون فرضیه‌ها مدنظر قرار خواهد گرفت. در پژوهش انجام شده توسط حسین‌پور و همکاران ([Hosseinpoor et al., 2021](#)) در ایران و ریکرز و ساموئلسون ([Reckers and Samuelson, 2016](#))، ضریب پایایی آزمون را برای پرسش‌نامه، بالای ۰/۷ گزارش کردند که نشان می‌دهد اعتبار پرسش‌نامه در حد قابل قبول است. همچنین آن‌ها از طریق روایی سازه و روایی همگرا روایی پرسش‌نامه را مورد تأکید قرار دادند؛ در پژوهش حاضر با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ صحت پایایی پرسش‌نامه مورد بررسی قرار گرفت.

متغیر تجربه حسابرسی متغیر تعدیلگر می‌باشد که از پرسش‌نامه استاندارد زارفر و زارفر ([Zarefar and Zarefar, 2016](#)) جهت سنجش آن بهره گرفته شده است و مجموع گزینه‌های انتخاب شده، نمره مربوط به تجربه حسابرسی مدنظر قرار گرفت. زارفر و زارفر ([Zarefar and Zarefar, 2016](#))، ضریب پایایی را برای متغیر تجربه حسابرس با آلفای کرونباخ بالاتر از ۰/۷ به دست آورد و با استفاده از تحلیل عاملی تاییدی، روایی سازه پرسش‌نامه تجربه حسابرس را گزارش نمود. در پژوهش حاضر با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ صحت پایایی پرسش‌نامه مورد بررسی قرار گرفت که در **جدول (۱)** گزارش شده است.

جدول (۱) نتایج آلفای کرونباخ به تفکیک پرسش‌نامه‌های پژوهش حاضر
Table (1) Cronbach's alpha results by questionnaires in the present study

عنوان	تعداد سؤالات	آلفای کرونباخ
کیفیت قضاوت حسابرسان	۴	۰/۷۲۳
کیفیت تصمیم‌گیری اخلاقی حسابرسان	۶	۰/۹۲۳
تجربه حسابرسی	۱۴	۰/۸۴۹

وظایف حسابرسان متغیر مستقل پژوهش است و متغیری باینری است که سه وظیفه عمده حسابرسان را در بر می‌گیرد بدین صورت که اگر وظیفه مورد سنجش با وظیفه مورد آزمون حسابرسان یکسان باشد، یک و در غیر این صورت صفر؛ وظایف حسابرسان در پژوهش حاضر بر اساس پژوهش هارلی (Hurley, 2019) به سه وظیفه پردازش شناختی، در نظر گرفتن سطح اهمیت در برنامه حسابرسی (هوشیاری) و مراقبت حرفه‌ای دسته‌بندی شدند. سناریوی پردازش شناختی، با طراحی و ارائه پرونده حسابرسی موردی با این ترتیب که حسابرس بایستی چگونگی و چرایی آن پرونده حسابرسی را توضیح می‌داد و ریسک حسابرسی هر حساب و پیامدهای تصمیم را تشریح می‌نمود؛ لذا با طراحی این سناریو، حسابرس در موقعیتی واقعی قرار می‌گرفت تا عملکرد حسابرس از نظر وظیفه تردید حرفه‌ای و ارزیابی ریسک مورد بررسی قرار گیرد تا بعد از به چالش کشیدن و کاهش انرژی و تحلیل رفتگی و وقوع پدیده کمایش ایگو در حسابرسان، بتوان نقش پدیده مذکور را در کیفیت قضاوت و تصمیم‌گیری حسابرسان مورد مطالعه قرار داد. دومین سناریو با طراحی فایل ۲۰ سؤالی پاورپوینت لینک‌دار جهت بازخورد پاسخ صحیح یا نادرست حسابرس و زمان سنج ۱۰ ثانیه‌ای معکوس جهت سنجش هوشیاری و سطح اهمیت در حسابرسی بود. بعد از پاسخ‌گویی به سؤالات هوش، حسابرس مجدداً باید تست استروپ دیگری را انجام دهد. سومین سناریو مربوط به مراقبت حرفه‌ای می‌شود. از این رو متنی به حسابرس داده و به آن‌ها عنوان می‌شد عمل خواسته‌شده را انجام دهند، بعد از عادی شدن عمل خواسته‌شده، دستورالعمل جدیدی متناقض با عمل اولیه از حسابرسان درخواست می‌شد تا انجام ندهند. اولین صفحه، برای ایجاد رفتار متداول و عادت به عملی، طراحی شده بود که در ادامه وظیفه با ابلاغ دستورالعمل جدید از آن جلوگیری به عمل آمد یعنی سنجش مراقبت حرفه‌ای حسابرسان در کارشان. بعد از اتمام هر کدام از سناریوها، تست استروپ جهت سنجش زمان تحلیل رفته از حسابرس در هر سناریو و آزمایش انجام گرفت. سناریوها بر اساس پژوهش هارلی (Hurley, 2019) طراحی شد و هدف تمام سناریوها، قابل اندازه‌گیری و سنجش وظایف حسابرسان می‌باشد. فلسفه استفاده از سناریوها در پیشبرد تئوری‌های هنجاری و توصیفی در بخش بحث و نتیجه‌گیری به تفصیل ارائه می‌شود.

با انجام آزمایش‌هایی طی سناریوهای مرتبط، مشاهدات مبنی بر علل کمایش ایگو برای محقق نمایان خواهد شد و حال آنکه این پدیده بروز پیدا کرد، مجدداً پرسش‌نامه‌های کیفیت قضاوت و تصمیم‌گیری اخلاقی حسابرسان را با طراحی متفاوت و جابه‌جایی سؤالات به حسابرسان داده تا آن‌ها را تکمیل نمایند؛ لذا با طی کردن این روند قبل و بعد از آزمون و آزمایش کمایش ایگو، مشاهدات مبنی بر پیامدهای پدیده کمایش ایگو بر کیفیت کار حسابرسان یعنی کیفیت قضاوت و تصمیم‌گیری آن‌ها مورد آزمون و تجزیه و تحلیل قرار می‌گیرد. از این رو در روش انجام پژوهش حاضر سعی کردیم که اهمیت و حساسیت حرفه حسابرسی و برخی از عوامل روان‌شناختی گریبان‌گیر در این حرفه را به صورت آزمایشی و سناریویی قابل مشاهده و سنجش نموده تا به توسعه تئوری‌های علمی مرتبط بینجامد.

کمایش ایگو متغیر میانجی پژوهش است و برابر است با زمانی که صرف انجام تست استروپ از سوی حسابرسان برای هر سناریو به عمل آمده که بر اساس طیف پنج‌گزینه‌ای لیکرت اندازه‌گیری می‌شود. صفحه نخست تست استروپ در شکل (۱) نشان داده شده است.

شکل (۱) صفحه نخست تست استروپ

Figure (1) Stroop test home page

تست رنگ و کلمه استروپ یک تست عصب روان‌شناختی است که به طور گسترده برای ارزیابی توانایی مهار تداخل شناختی استفاده می‌شود و زمانی رخ می‌دهد که پردازش یک ویژگی محرک خاص مانع پردازش همزمان یک ویژگی محرک دوم شود که به عنوان اثر استروپ شناخته می‌شود. تست استروپ برای ارزیابی مهارت‌های شناختی از جمله نحوه پردازش اطلاعات، سرعت آن و توجه انتخابی مورد استفاده روان‌شناسان و پژوهشگران قرار می‌گیرد. آزمون استروپ، به طور مکرر در پژوهش‌های روان‌شناسی شناختی برای اندازه‌گیری اینکه افراد چقدر می‌توانند کاری را انجام دهند که با الگوی پاسخ معمولی آن‌ها در تضاد است، استفاده می‌شود. این کار مستلزم سطح معینی از کنترل ذهنی است. آزمون

استروپ از افراد می‌خواهد فهرستی از کلماتی را که با رنگی متفاوت از معنای کلمه چاپ شده‌اند، مشاهده کنند. شرکت‌کنندگان موظف‌اند تا جایی که می‌توانند رنگ فونت یا جوهر کلمه را نام‌گذاری کنند، نه خود کلمه را به‌عنوان مثال، هنگامی که کلمه سبز با جوهر قرمز نوشته شده است، فرد باید قرمز را انتخاب کند.

۴- تجزیه و تحلیل داده‌ها

در **جدول (۲)** توضیحاتی از جمعیت‌شناختی و دموگرافیک نمونه آماری گزارش شده است. همان‌گونه که در **جدول (۲)** مشاهده می‌شود، توصیف داده‌های دموگرافیک تحقیق نشان می‌دهد که از بین تعداد نمونه پژوهش، غالب حساب‌رسان، مرد هستند؛ به‌دلیل آن که حرفه حسابرسی با توجه به ماهیت کار، حرفه‌ای مردسالار است، لذا چنین توزیعی منطقی به نظر می‌رسد.

جدول (۲) مشخصات دموگرافیک برای نمونه مورد بررسی

Table (2) Demographic characteristics for the sample studied

شرح ویژگی	عنوان	فراوانی	درصد فراوانی
جنسیت	زن	۱۳	۳۷/۱
	مرد	۲۲	۶۲/۹
سمت	کمک حسابرس	۲	۵/۷
	حسابرس	۱۱	۳۱/۴
	حسابرس ارشد	۱۱	۳۱/۴
	سرپرست حسابرسی	۱	۲/۹
	مدیر حسابرسی	۴	۱۱/۴
	شریک حسابرسی	۶	۱۷/۱
سطح تحصیلات	کارشناسی	۱۷	۴۸/۶
	کارشناسی ارشد	۱۵	۴۲/۹
	دکتر	۳	۸/۶
رشته تحصیلی	حسابداری	۲۸	۸۰
	حسابرسی	۴	۱۱/۴
	سایر گرایش‌ها	۳	۸/۶
سابقه کاری	کمتر از ۵ سال	۲۱	۶۰
	بین ۵ تا ۱۰ سال	۳	۸/۶
	بین ۱۰ تا ۱۵ سال	۴	۱۱/۴
	بین ۱۵ تا ۲۰ سال	۴	۱۱/۴

نوع فعالیت	بالا تر از ۲۰ سال	۳	۸/۶
حسابرسی مستقل	۳۲	۹۱/۴	
حسابرسی واحدهای دولتی	۱	۲/۹	
سایر	۲	۵/۷	
عضو جامعه	عضو جامعه حسابداران رسمی است	۱۳	۳۷/۱
	عضو جامعه حسابداران رسمی نیست	۲۲	۶۲/۹
جمع کل	۳۵	۱۰۰	

قابل ذکر است که درصد مشارکت هر حسابرس در هر سه سناریو ۱۰۰ درصد بوده است. جهت آزمون فرضیه در نرم‌افزار SPSS با تعریف هر متغیر وظیفه به‌طوری که اگر وظیفه به‌عنوان مثال پردازش شناختی موردنظر باشد، یک، در غیر این صورت صفر در نظر گرفته می‌شود، تعریف گردد؛ همچنین کمایش ایگو متغیری است که با داده‌های مرتبط با آن از آزمون استروپ مربوطه استخراج شده و نتایج زمان به‌دست آمده در خروجی اکسل استروپ، برای تحلیل فرضیه مدنظر قرار می‌گیرد؛ از آزمون آنالیز واریانس با مقادیر تکراری^۱ جهت بررسی فرضیه اول پژوهش استفاده می‌شود. در ابتدا پیش‌فرض‌های نرمال بودن و کروی بودن آزمون می‌شوند.

با بهره‌گیری از آزمون چولگی - کشیدگی و آزمون شاپیرو-ویلک پیش‌فرض نرمال بودن متغیر وابسته کمایش ایگو مورد آزمون قرار می‌گیرد؛ نتایج در **جدول (۳)** گزارش شده است.

جدول (۳) پیش‌فرض نرمال بودن

Table (3) Normality assumption

متغیر	آزمون شاپیرو-ویلک	کولموگروف اسمیرنوف	چولگی	کشیدگی
کمایش ایگو	۰/۱۵	۰/۲۷	-۰/۷۱۸	-۰/۲۰۷

باتوجه به نتایج **جدول (۳)** پیش‌فرض نرمالیتیه مورد تأیید قرار می‌گیرد؛ چراکه شاخص‌های چولگی و کشیدگی بین ۲ و ۲- می‌باشند و خروجی آزمون شاپیرو-ویلک و کولموگروف اسمیرنوف بیشتر از ۰/۰۵ هستند.

با استفاده از آزمون کرویت موچلی^۲، فرض کرویت مورد آزمون قرار می‌گیرد. نتایج کرویت فرضیه اول پژوهش به‌قرار **جدول (۴)** می‌باشد.

جدول (۴) آزمون کرویت کمایش ایگو

Table (4) Ego's Sphericity Test

آماره موچلی	تقریب خی دو	درجه آزادی	سطح معناداری آزمون
۰/۹۷	۰/۹۹۲	۲	۰/۶
کمایش ایگو			
*P < ۰/۰۵			

آزمون موچلی این فرضیه صفر را آزمایش می‌کند که واریانس بین گروه‌ها یکسان است. بنابراین، اگر آزمون کرویت ماچلی از نظر آماری معنی‌دار باشد ($P < ۰/۰۵$) می‌توان فرضیه صفر را رد کرد و فرضیه جایگزین را پذیرفت که واریانس‌های تفاوت‌ها برابر نیستند. از این رو باتوجه به نتایج آزمون کرویت بودن موچلی گزارش شده در **جدول (۴)** نشان داده شد که فرض کرویت بودن نقض نشده است و پیش فرض کرویت تایید می‌گردد، چراکه $\chi^2(2) = ۰/۹۹۲$ ، $P = ۰/۶$. نتایج آزمون فرضیه اول پژوهش در **جدول (۵)** ارائه شده است.

جدول (۵) آزمون آنالیز واریانس با مقادیر تکراری

Table (5) ANOVA test with repeated values

مجموع مربعات	درجه آزادی	میانگین مربعات	آماره F	P-Value	مربع اتای جزئی	توان مشاهدات
۵۰۳۴/۱۳	۲	۲۵۱۲/۰۶	۲۶/۸۲	* < ۰/۰۰۱	۰/۴۴۱	۱
خطا	۶۸	۹۳/۶۶۵	-	-	-	-
۶۳۶۹/۲۰						
* سطح معناداری آزمون ۵ درصد						

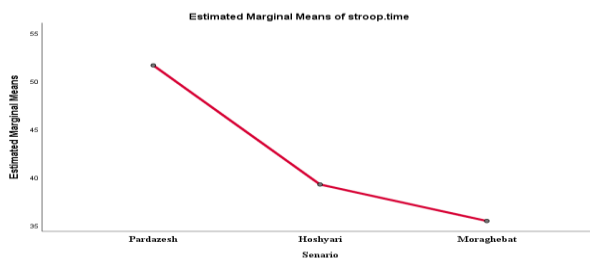
نتایج **جدول (۵)** این مطلب را نشان می‌دهد که آیا تفاوت معناداری بین میانگین‌های کمایش ایگو در سه سناریو در مقاطع زمانی مختلف وجود دارد یا خیر که باتوجه به نتایج، آزمون واریانس با مقادیر تکراری، میانگین کمایش ایگو از نظر آماری در بین سه سناریو تفاوت معناداری دارد. به عبارتی نتایج ارائه شده در **جدول (۵)** نشان می‌دهد که در مجموع تفاوت معنی‌داری در میانگین هست، اما این تفاوت‌ها در کدام سناریوها رخ داده است، مشخص نیست؛ لذا از آزمون تعقیبی بنفرونی^۱ بهره گرفته می‌شود که امکان می‌دهد محل این تفاوت‌ها مشخص شوند و با مقایسات زوج تعیین گردد کدام سناریو در مقایسه با سناریوهای دیگر به طور معناداری بیشتر بوده و موجب تفاوت شده است؛ نتایج در **جدول (۶)** گزارش شد.

جدول (۶) مقایسات زوج کمایش ایگو بین سناریوهای مختلف

Table (6) Pairwise comparisons of ego gain between different scenarios

مقایسات زوج	میانگین $\pm$ انحراف معیار	تفاوت میانگین‌ها	خطای استاندارد	سطح معناداری آزمون	۹۵ درصد فاصله اطمینان
پاردازش با هوشیاری	$51/66 \pm 18/10$	۱۲/۴۰	۲/۳۰	$* < 0/001$	($6/60 - 18/19$)
پاردازش با مراقبت	$39/26 \pm 13/14$	۱۶/۲۰	۲/۴۸	$* < 0/001$	($9/94 - 22/46$)
هوشیاری با مراقبت	$35/46 \pm 13/90$	۳/۸۰	۲/۱۴	۰/۲۵	($-1/59 - 9/19$)
* سطح معناداری آزمون ۵ درصد					

باتوجه به نتایج جدول (۶)، آزمون تعقیبی بنفرونی نشان می‌دهد که میانگین زمان استروپ در سناریو پردازش شناختی ($51/66 \pm 18/10$) در مقایسه با سناریوهای هوشیاری ($39/26 \pm 13/14$) و مراقبت حرفه‌ای ($35/46 \pm 13/90$) به طور معناداری بیشتر است ($P < 0/001$). همچنین این آزمون نشان می‌دهد که میانگین زمان استروپ در سناریوی هوشیاری ($39/26 \pm 13/14$) در مقایسه با سناریوی مراقبت حرفه‌ای ($35/46 \pm 13/90$) بیشتر است اما این افزایش از نظر آماری معنادار نیست؛ نمودار (۱) مؤید نتایج حاصله می‌باشد.

نمودار (۱) نتایج آزمون بنفرونی

Chart (1) Results of the Bonferroni test

نمودار (۱) نشان می‌دهد که میانگین کمایش ایگو در سناریوی پردازش شناختی بیشتر از همه است و در سناریوهای بعدی کاهش می‌یابد به طوری که کمترین میانگین کمایش ایگو مربوط به مراقبت حرفه‌ای است.

فرضیه دوم: تجربه حسابرسی، کمایش ایگو ناشی از وظایف حسابرسان را تعدیل می‌کند. چنانچه در روش پژوهش عنوان شد، کمایش ایگو پدیده‌ای است که بعد از انجام سناریوها و آزمایش‌های طراحی شده در حسابرس بروز داده می‌شود؛ به عبارتی تا وظایف حسابرسان نباشد، کمایش ایگویی به وقوع نخواهد پیوست و داده حاصل از کمایش ایگو وابسته به وظایف حسابرسان است، لذا کمایش ایگو ناشی از وظایف حسابرسان متغیری است واحد که نمره و داده آن از مجموع نمرات سه سناریو و آزمایش‌های حاصل شده است. با این توضیحات، آزمون لاینر^۱ آزمونی مناسب برای مطالعه فرضیه دوم پژوهش می‌باشد؛ نتایج مربوط به این آزمون در **جدول (۷)** گزارش شده است.

جدول (۷) نتایج آزمون لاینر

Table (7) Liner test results

Table (7) Empirical Results					
آماره‌های رگرسیون					
۰/۹۶	ضریب هم‌بستگی				
۰/۹۲۹	ضریب تعیین				
۰/۹۲۷	ضریب تعیین تعدیل‌شده				
آزمون معناداری					
مجموع مربعات	درجه آزادی	میانگین مربعات	آماره فیشر	سطح معناداری	مدل
۲۹۲/۱۸۱	۱	۲۹۲/۱۸۱	۴۳۳/۹۶	۰/۰۰۰	خطا
۲۲/۲۱۹	۳۳	۰/۶۷۳	-	-	کل
۳۱۴/۴	۳۴	-	-	-	
برآورد پارامترها					
برآورد	انحراف استاندارد	آماره تی	سطح معناداری	ثابت	تجربه حسابرسی
۲۳/۰۵	۰/۶۲۳	۳۶/۹	۰/۰۰۰		
-۰/۰۷۵	۰/۰۰۴	-۲۰/۸	۰/۰۰۰		

بر اساس **جدول (۷)** و سطح معناداری، مدل معنادار می‌باشد و از آنجا که تجربه حسابرسی دارای علامت منفی و سطح معناداری کمتر از ۰/۰۵ است، لذا متغیر تجربه حسابرسی تأثیری معکوس بر کمایش ایگو ناشی از وظایف حسابرسان دارد. به عبارتی دیگر نتایج نشان می‌دهند هر چه تجربه

حسابرسی بیشتر باشد، حسابرسان طی وظایف خود، دچار کمایش ایگوی کمتری خواهند شد؛ از این رو تجربه حسابرسی کمایش ایگو ناشی از وظایف حسابرسان را تعدیل می‌نماید و فرضیه تأیید می‌شود. همچنین بر اساس ضریب تعیین آزمون لاینر، مشخص می‌شود که تجربه حسابرسی، $۰/۹۲$ (۹۲ درصد) از تغییرات کمایش ایگو ناشی از وظایف حسابرسان را تبیین می‌کند.

فرضیه سوم: کمایش ایگو موجب تفاوت در کیفیت قضاوت حسابرسان قبل و بعد از آزمون می‌شود. از آنجاکه پرسش‌نامه‌های کیفیت قضاوت و کیفیت تصمیم‌گیری اخلاقی قبل و بعد از انجام سناریوهای مرتبط با کمایش ایگو به حسابرسان داده شده و به صورت ۱۰۰ درصدی مشارکت داشته‌اند، از آزمون تی با نمونه‌های جفت وابسته^۱ جهت آزمون فرضیه سوم و چهارم استفاده می‌گردد که نتایج در جدول (۸) گزارش شده است.

جدول (۸) آزمون تی با نمونه‌های جفت وابسته

Table (8) T-test with dependent paired samples

میانگین	انحراف معیار	آماره تی	درجه آزادی	سطح معناداری
۲/۴۸	۱/۱۷	-۲/۷	۳۴	۰/۰۱
۱/۹۱	۱/۴۲			

همچنان که از نتایج جدول (۸) برمی‌آید میانگین کیفیت قضاوت حسابرسان قبل از آزمون و انجام سناریوهای مرتبط با کمایش ایگو بیشتر از میانگین بعد از آزمون می‌باشد که همسو با مبانی نظری است چراکه قبل از به چالش کشیدن حسابرس و کاهش انرژی و خودآگاهی حسابرس و به عبارت بهتر قبل از پیدایش کمایش ایگو در حسابرسان، ایشان انتخاب‌ها و قضاوت‌های صحیح بیشتری داشته‌اند که این انتخاب‌های صحیح بعد از بروز پدیده کمایش ایگو کاهش یافته‌است. همچنین سطح معناداری کمتر از $۰/۰۵$ نشان از تفاوت معناداری در کیفیت قضاوت حسابرسان قبل و بعد از آزمون دارد؛ از این رو فرضیه مورد تأیید قرار می‌گیرد.

فرضیه چهارم: کمایش ایگو موجب تفاوت در کیفیت تصمیم‌گیری اخلاقی حسابرسان قبل و بعد از آزمون می‌شود.

باتوجه به توضیحات در فرضیه سوم، نتایج حاصل از آزمون تی با نمونه‌های جفت وابسته در جدول (۹) ارائه شده است.

جدول (۹) آزمون تی با نمونه‌های جفت وابسته

Table (9) T-test with dependent paired samples

میانگین	انحراف معیار	آماره تی	درجه آزادی	سطح معناداری
۱۸/۰۳	۹/۷	-۳/۴	۳۴	۰/۰۰۲
کیفیت تصمیم‌گیری اخلاقی قبل				
۲۶/۴۶	۱۵/۹			
کیفیت تصمیم‌گیری اخلاقی بعد				

همچنان که از نتایج **جدول (۹)** بر می‌آید میانگین کیفیت تصمیم‌گیری حسابرسان بعد از آزمون و انجام سناریوهای مرتبط با کمایش ایگو بیشتر از میانگین قبل از آزمون می‌باشد که همسو با مبانی نظری است چراکه بعد از به چالش کشیدن حسابرس و کاهش انرژی وی و به عبارت بهتر بعد از پیدایش کمایش ایگو در حسابرسان، انتظار می‌رود از بررسی و واریسی زیاد گزارشات صاحبکار صرفنظر کرده و تصمیمات همسو تری با گزارشات صاحبکار داشته باشند، به عبارتی موافقت بیشتری را اعلام می‌کنند و لذا درصد موافقت به ۱۰۰ درصد نزدیک‌تر شده و میانگین نمرات حاصله بعد از آزمون بیشتر خواهد شد. همچنین سطح معناداری کمتر از ۰/۰۵ نشان از تفاوت معناداری در کیفیت تصمیم‌گیری حسابرسان قبل و بعد از آزمون دارد؛ از این رو فرضیه مورد تأیید قرار می‌گیرد و کمایش ایگو موجب تفاوت در کیفیت تصمیم‌گیری اخلاقی حسابرسان قبل و بعد از آزمون می‌شود.

۵- بحث و نتیجه‌گیری

در این پژوهش نقش کمایش ایگو بر کیفیت قضاوت و تصمیم‌گیری حسابرسان یعنی علل پیدایش این پدیده روان‌شناختی در دو فرضیه اول و دوم و پیامدهای پدیده مذکور بر حسابرسان در فرضیه سوم و چهارم مورد بررسی قرار گرفت؛ به همین جهت متغیر مستقل وظایف حسابرسان تحت کنترل طی سناریوها و آزمایشاتی به محیط آزمون و آزمودنی‌ها وارد شد و از داده‌های بایگانی شده تحت آزمون استروپ جهت سنجش رویداد طبیعی کمایش ایگو ناشی از وظایف حسابرسان قبل و بعد از انجام آزمایش‌ها و سناریوهای طراحی شده‌ای بهره گرفته شد که پژوهش حاضر را جزء تحقیقات رفتاری حسابرسی قلمداد نمود.

خلاصه‌ای از یافته‌ها به همراه تفسیر آن‌ها در **جدول (۱۰)** ارائه شده است.

جدول (۱۰) یافته‌های پژوهش به همراه تفسیر آن‌ها

Table (10) Research findings along with their interpretation

عنوان فرضیه	نتیجه	تفسیر
وظایف حسابرسان موجب کمایش ایگو ایشان می‌شود.	م. ۶۰. ت. ت. ^{۱۰۰}	حسابرسان طی انجام وظایف خود دچار پدیده کمایش ایگو می‌شوند؛ حسابرس باید در انجام وظایف خود، علاوه بر دقت در کارش باید نشانه‌های تقلب را در صورت‌های مالی کشف نماید. همچنین در مراحل مختلف کار حسابرسی، حسابرس باید به هر نوع نشانه‌ای که دلالت بر تحریفی دارد، هوشیار باشد؛ خواه یک اشتباه مشخص و یا یک خطای غیرمعمول. قوانین نیز، حسابرسان را ملزم به رعایت مراقبت حرفه‌ای نموده‌اند؛ چنین فشار کاری با کاهش قدرت ذهن، به کمایش ایگوی حسابرس می‌انجامد که طی آن مغز به علت انجام کارهای ذهنی مختلف از جمله تصمیم‌گیری و خودکنترلی برای جلوگیری از بروز برخی احساسات و اعمال، با کاهش منبع انرژی روبه‌رو شده و خودکنترلی فرد کاهش می‌یابد.
تجربه حسابرسی، کمایش ایگو ناشی از وظایف حسابرسان را تعدیل می‌کند.	م. ۶۰. ت. ت. ^{۱۰۰}	درحالی‌که فرد کم‌تجربه تنها بر سطح ساختارهای دانش توجه می‌کند، حسابرسان باتجربه هم از سطح و هم از عمق ساختارهای دانش استفاده می‌کنند که موجب بهبود دقت بیشتر تصمیمات می‌شود که خود ناشی از نمایش بهتر، درک، سازماندهی و جمع‌آوری اطلاعات گسترده که بر روی قضاوت و انتخاب نوع گزارش تأثیر می‌گذارد؛ لذا استنباط می‌شود هر چه تجربه حسابرسان بیشتر باشد، انتظار می‌رود حسابرسان، حسابرسی را با کیفیت بالاتری انجام داده و دچار سوگیری‌های رفتاری کمتری در قضاوت‌های خود شوند. تجربه خاص وظیفه، می‌تواند موجب کاهش فرسایش و از بین رفتن منابع خودکنترلی به دلیل انجام وظیفه شود.
کمایش ایگو موجب تفاوت در کیفیت قضاوت حسابرسان می‌شود.	م. ۶۰. ت. ت. ^{۱۰۰}	حسابرس باید به لحاظ اعتباردهی در انجام وظایف خود دقت بیشتری داشته باشد و از طرف دیگر نشانه‌های تقلب را در صورت‌های مالی کشف نماید؛ چنین فشار کاری ممکن است با کاهش قدرت ذهن، به کمایش ایگوی حسابرس بینجامد که این مسئله بر کیفیت قضاوت حسابرس تأثیر می‌گذارد.
کمایش ایگو موجب تفاوت در کیفیت تصمیم‌گیری اخلاقی حسابرسان می‌شود.	م. ۶۰. ت. ت. ^{۱۰۰}	از بین رفتن انرژی و خودکنترلی حسابرس و بروز پدیده فرسایش ایگو در ایشان موجب کاهش پردازش پرزحمت و کنترل شده می‌شود که کاهش پردازش کنترل شده، حسابرسان را مجبور می‌کند که بیشتر بر پردازش ضمنی اتکا کنند؛ اتکا بر پردازش کنترل شده ضمنی موجب کاهش ارزیابی شواهد کلی و شناخت شواهد و توانایی ارزیابی شواهد می‌شود. ارزیابی و پردازش توسط حسابرس، تأثیر قابل توجهی بر عملکرد بعدی آن‌ها در شناسایی خطاهای واقعی دارد. به این ترتیب، کمایش ایگو می‌تواند موجب کاهش کیفیت قضاوت و تصمیم‌گیری حسابرسان شود.

در دنیای واقعی که حسابرس طی کارش باید از یک طرف در انجام وظایف خود دقت بیشتری کند و از طرف دیگر نشانه‌های تقلب را در صورت‌های مالی کشف نماید؛ چنین فشار کاری است که کاهش

قدرت ذهن، به کمایش ایگوی حسابرس منجر می‌گردد. حسابرس قبل از انجام آزمایش و سناریوهای طراحی‌شده، در مرحله شروع کار حسابرسی روزمره است یعنی دنیای حقیقی با قوانین هنجاری در تئوری‌های دستوری و هنجاری^۱، آنچه که باید باشد مدنظر قرار می‌گیرد، ولی طی روز زمانی که مجبور است حین حسابرسی، اطلاعات و گزارش‌ها حسابداری صاحب‌کار را پردازش نماید، با گزارش‌ها وی تطبیق و در نهایت زمان گزارش مراقب دستورالعمل‌های اجرایی مصوب شده جدید یا هر نوع مفادی که قبلاً در کار حسابرسی نبوده؛ ولی اکنون بایستی به آن‌ها توجه نماید (این امور زمانی بیشتر تأثیر خود را نشان می‌دهند که حسابرس ممکن است در حین کارش تماسی داشته باشد که جزء امور زندگی‌اش است و در پیشرفت یا پسرفت کار حرفه‌ای وی دخیل است) یعنی دنیای واقعی با قوانین توصیفی و مشاهدات؛ در تئوری‌های توصیفی^۲، آنچه که هست مورد تجزیه و تحلیل قرار می‌گیرد. از این رو با مطالعه نقش کمایش ایگو بر کیفیت قضاوت و تصمیم‌گیری حسابرسان نشان داده شد دنیای حقیقی و واقعی در کار حسابرسی، دنیای آنچه باید باشد و آنچه که هست در حسابرسی با هم متفاوت است و نتایج پژوهش حاضر، تأییدی شد بر وجود و تأثیر تئوری‌های دستوری و توصیفی در عمل و واقعیت.

از نتایج مطالعه حاضر می‌توان استنباط کرد مشکلات روان‌شناختی می‌تواند نسبت به مشکلات فیزیکی تأثیر قابل‌توجهی بر منابع شناختی حسابرس داشته باشد که بر عملکرد وی در قضاوت‌ها و تصمیم‌گیری‌ها تأثیر گذار باشد. بنا به نتایج فرضیه‌ها پیشنهاد می‌گردد حجم کار حسابرسان در بازه زمانی محدود گردد و به جهت اینکه قراردادهای حسابرسی بتواند هزینه‌های عملیاتی در مؤسسات حسابرسی را پوشش دهد و از طرفی حجم کار حسابرسان هم محدود گردد، الزام پیاده‌سازی و اجرای قوانین جدید از سوی سازمان را اجتناب‌ناپذیر می‌کند؛ قوانینی از قبیل:

- تغییر دستمزد توافقی صنف در دوره‌های سه‌ماهه بر اساس تورم جاری کشور
- رفع نگرانی مؤسسات با رتبه بالا از روی سایر مؤسسات به لحاظ توافق با صاحب‌کار جهت قیمت حسابرسی پایین‌تر
- به‌کارگیری شفافیت قراردادهای حسابرسی مؤسسات با بارگذاری مدارک صاحب‌کار در سامانه و قیمت‌گذاری حسابرسی مربوط به آن از سوی سازمان و در نهایت ارجاع به مؤسسات مختلف از سوی سازمان بر اساس رتبه و سطح مؤسسات و مشخص نمودن حجم مشخصی برای هر مؤسسه

به همین خاطر بهتر است از طریق آموزش با کارگاه‌های دانش‌افزایی برای حسابرسان، موجب آشنایی حسابرسان باتجربه کم با پدیده کمایش ایگو شده تا اثر آن را بر روی تصمیمات خود در نظر داشته باشند. نتایج حاصل از آزمون فرضیه اول نشان داد وظایف حسابرسان موجب کمایش ایگوی آن‌ها می‌شود که با نتایج پژوهش هارلی (Hurley, 2017) و هارلی (Hurley, 2019) و مورسیتا و همکاران (Mursita et al., 2019)، هماهنگ می‌باشد. هارلی (Hurley, 2017) در پژوهش خود با عنوان فرسایش ایگو و حجم بالای کار حسابرسی نشان داد که حسابرسان، طی کارشان فرسایش ایگو را تجربه می‌کنند که به مرور بیشتر می‌شود؛ لذا وظایف حسابرسان باعث کمایش ایگوی آن‌ها می‌شود. همچنین هارلی (Hurley, 2019) نشان داد که خودکنترلی در حسابرسان منجر به فرسایش ایگوی آن‌ها می‌شود. مورسیتا و همکاران (Mursita et al., 2019) در پژوهش خود به بررسی عوامل تعیین‌کننده فرسایش ایگو پرداختند و نشان دادند که تعارض بین فردی تأثیر مثبتی بر فرسایش قدرت خودکنترلی و بروز پدیده کمایش ایگو دارد؛ از آنجا که تعارض بین فردی از عواملی است که طی کار حسابرسی به وجود می‌آید، نتایج تحقیق وی نشان از این مطلب دارد که حرفه حسابرسی و پروسه کاری آن در بروز پدیده کمایش ایگوی حسابرسان تأثیرگذار است. فرضیه دوم پژوهش نیز مورد تأیید قرار گرفت. نتایج حاصل از آزمون فرضیه نشان داد که تجربه حسابرسی، کمایش ایگو ناشی از وظایف حسابرسان را تعدیل می‌کند که همسو با نتایج تحقیق مورسیتا و همکاران (Mursita et al., 2019) و اکبری نفت چالی و همکاران (Akbari Naft Chali et al., 2019) می‌باشد. اکبری نفت چالی و همکاران (Akbari Naft Chali et al., 2019) در پژوهش خود نشان دادند که تجربه در حسابرسان با تجربه بالا توانسته است اثر پیشگویی کام‌بخش را تعدیل نماید. اثر پیشگویی کام‌بخش از عوامل روانشناختی می‌باشد که تجربه حسابرسان آن را تعدیل نموده است؛ از این رو با نتایج پژوهش حاضر هماهنگ می‌باشد. همچنین فرضیه سوم و چهارم پژوهش نیز مورد تأیید قرار گرفت که نشان داد کمایش ایگو موجب تفاوت در کیفیت قضاوت و تصمیم‌گیری اخلاقی حسابرسان می‌شود؛ نتایج پژوهش هماهنگ با نتایج تحقیقات هارلی (Hurley, 2017) و هارلی (Hurley, 2019) و مورسیتا و همکاران (Mursita et al., 2019) می‌باشد. هارلی (Hurley, 2017) نشان داد که عملکرد حسابرسان، در زمان بالا بودن حجم کار حسابرسی کاهش می‌یافت، حجم بالای کار حسابرسی باعث فرسایش ایگوی حسابرسان می‌شد که به کاهش عملکرد در حسابرسی منجر می‌گشت. هارلی (Hurley, 2017) در پژوهش خود نشان داد که فرسایش ایگو، کارایی حسابرسان را در انجام کارهایی که نیازمند قضاوت درست در مورد گفته‌های صاحبکار و تشخیص توضیح‌های جعلی بود کاهش می‌داد؛ همچنین فرسایش ایگو باعث کاهش تصمیم‌گیری صحیح در حسابرسی می‌شد. همچنین مورسیتا و همکاران (Mursita et al., 2019)

(et al., 2019) در پژوهش خود نشان دادند که فرسایش قدرت خودکنترلی بر کیفیت قضاوت و تصمیم‌گیری حسابرسان تأثیر منفی می‌گذاشت. محققین شرحی از عناوین تحقیقاتی ذکر شده برای تحقیقات آتی را توصیه می‌کنند:

- بررسی نقش سایر عوامل روان‌شناختی تأثیرگذار از قبیل اثر پیشگویی کام‌بخش و هوش هیجانی، هوش معنوی و... بر کیفیت قضاوت و تصمیم‌گیری حسابرسان
- مطالعه نقش کمایش ایگو بر سایر ابعاد حسابرسان از قبیل رضایتمندی صاحب‌کار، اعتماد به صاحب‌کار، تردید حرفه‌ای حسابرسان، تقلب و...
- ارزیابی تأثیر سوگیری‌های روان‌شناختی فردی و ابعاد شخصیتی حسابرسان بر کیفیت قضاوت و تصمیم‌گیری حسابرسان
- بررسی سایر علل کمایش ایگو در حسابرسان از قبیل عوامل ژنتیکی، شخصیتی.

در این پژوهش محدودیت‌هایی از جمله دشواری هماهنگی با حسابرسان و بعضاً عدم همکاری آن‌ها و نمونه کوچک و مشکلات ذاتی پرسش‌نامه و عدم رغبت حسابرسان به پاسخ‌گویی و شرکت در مطالعات تحقیقاتی و همچنین چون روش نمونه‌گیری این پژوهش، غیراحتمالی و از نوع نمونه در دسترس است، لذا نتایج آن را نمی‌توان به کلیه حسابرسان تعمیم داد، گریبان‌گیر است.

۶- تعارض منافع

هیچ‌گونه تعارض منافع توسط نویسندگان بیان نشده است.

۷- منابع

- Akbari Naft Chali, E., Pourheidari, O., & Khodamipour, A. (2019). The effect of experience on auditors' involuntary behaviors. *Financial Accounting and Auditing Research*, 11(41), 197-228. [In Persian]
- Bakhshian, A., Heyrani, F., & Taftiyan, A. (2024). Assessing the credibility of auditors using artificial neural network. *Advances in Finance and Investment*, 5(1), 1-28. [In Persian]
- Baumeister, R. F. (2018). *Self-Regulation and Self-Control*. Routledge.
- Bazerman, M. H., Morgan, K. P., & Loewenstein, G. F. (1997). The impossibility of auditor independence. *Sloan management review*, 38, 89-94.
- Bennett, G. B., & Hatfield, R. C. (2013). The effect of the social mismatch between staff auditors and client management on the collection of audit evidence. *The Accounting Review*, 88(1), 31-50.

- Beres, D. (1956). Ego deviation and the concept of schizophrenia. *The psychoanalytic study of the child*, 11(1), 164-235.
- Bhaskar, L. S., Majors, T. M., & Vitalis, A. (2016). Are 'Good' Auditors Impacted More by Depletion? Threats to Valued Auditor Attributes. *Threats to Valued Auditor Attributes*.
- Carter, E. C., Kofler, L. M., Forster, D. E., & McCullough, M. E. (2015). A series of meta-analytic tests of the depletion effect: Self-control does not seem to rely on a limited resource. *Journal of Experimental Psychology: General*, 144(4).
- Chi, M. T. H., Glaser, R., & Rees, E. (1982). Expertise in problem solving. *Advances in the psychology of human intelligence*, 1, 7-76.
- Church, B. K., & Shefchik, L. B. (2012). PCAOB inspections and large accounting firms. *Accounting Horizons*, 26(1), 43-63.
- Danessa, F., & Yusrianti, H. (2023). *The effect of goal orientation and ego depletion on audit judgment with task complexity as moderating variable*. (Undergraduate thesis, Sriwijaya University).
- Daryaei, A., & Kholousi Moshfegh, L. (2020). Impact of Self-Control Ego Depletion on Quality of Judgment and Decision-Making of Auditors (Test of Self-Control Ego Depletion Theory). *Journal of Health Accounting*, 8(2), 20-38. [In Persian]
- DeLisi, M. (2014). *Low self-control is a brain-based disorder*. Sage.
- Donnelly, A. M., Kaplan, S. E., & Vinson, J. M. (2021). The impact of trait skepticism and ego depletion on auditor judgment. *Behavioral Research in Accounting*, 33(1), 107-122.
- Fakhari, H., & Fazlollahpour Nagharchi, M. (2022). The Effect of Psychological Capital on the progress Motivation, Auditor Judgment, and Performance of Audit firms. *AAPC*, 7(13), 154-199. [In Persian]
- Ghadimi, F., Aliahmadi, S., Alimoradi, M., & Shamshiri, M. R. (2024). Investigating the impact of financial fallacies on the judgment of financial analysts. *Advances in Finance and Investment*, 5(3), 93-114. [In Persian]
- Golshaeian, S., Sadat, M., & Seyyedi, M. (2020). Investigating the effect of social pressures, commitment and personality traits on the judgment of auditors. *Journal of Accounting and Management Vision*, 3(23), 99-117. [In Persian]
- Hagger, M. S., Wood, C., Stiff, C., & Chatzisarantis, N. L. (2010). Ego depletion and the strength model of self-control: a meta-analysis. *Psychological bulletin*, 136(4).
- Hajiha, Z., & Ebrahimi, M. R. (2016). Improvement in auditor's opinion and its effects on changes in stock price and trading volume. *Financial Accounting and Auditing Research*, 8(30), 61-82. [In Persian]
- Hosseinpour, S., Kheradyar, S., Khozain, A., & Mohamadi Nodeh, F. (2021). The Effect of Mental Health and Perfectionism on Ethical Accounting Decision

- Making with the Mediating Role of Procrastination. *AAPC*, 6(11), 93-121. [In Persian]
- Hurley, P. J. (2015). Ego depletion: Applications and implications for auditing research. *Journal of Accounting Literature*, 35(1), 47-76.
- Hurley, P. J. (2017). Ego depletion and auditors' busy season. *Behavioral Research in Accounting*, 29(2), 25-35.
- Hurley, P. J. (2019). Ego depletion and auditors' JDM quality. *Accounting, Organizations and Society*, 77, 101048.
- Karami, G., Dolatzarei, E., & Faraji, O. (2022). Twenty-One Years of the Behavioral Accounting Research: A Bibliometric Analysis. *Empirical Studies in Financial Accounting*, 19(75), 165-201. [In Persian]
- Karimi, Z., Yaqoobnejad, A., Samadi Larghani, M., & Pourali Lakelayeh, M. (2021). Evaluating the Effect of Auditors' Individual Psychological Bias and Personality Dimensions on Audit Quality. *Financial Accounting and Auditing Research*, 13(52), 23-52. [In Persian]
- Khajavi, S., & Salahi, T. (2020). Impact of job depletion on performance in performing audit complex tasks. *AAPC*, 4(8), 243-279. [In Persian]
- Knechel, W. R., Krishnan, G. V., Pevzner, M., Shefchik, L. B., & Velury, U. K. (2013). Audit quality: Insights from the academic literature. *Auditing: A journal of practice & theory*, 32(1), 385-421.
- Kremin, J. (2014). Control yourself! The impact of self-control on auditors' ability to practice professional skepticism. *The Impact of Self-Control on Auditors' Ability to Practice Professional Skepticism*.
- Lavertue, N. E., Kumar, V. K., & Pekala, R. J. (2002). The effectiveness of a hypnotic ego-strengthening procedure for improving self-esteem and depression. *Australian journal of clinical and experimental hypnosis*, 30(1), 1-23.
- Mahdavi, G., & Sarvestani, A. (2018). The Role of Accounting Standards Setting Approaches on the Psychological Characteristics of Auditors. *Journal of Accounting Knowledge*, 8(4), 65-92. [In Persian]
- Mullis, C. E., & Hatfield, R. C. (2018). The effects of multitasking on auditors' judgment quality. *Contemporary Accounting Research*, 35(1), 314-333.
- Muraven, M., Shmueli, D., & Burkley, E. (2006). Conserving self-control strength. *Journal of personality and social psychology*, 91(3).
- Mursita, L. Y., Mustafida, N., & Rachmadia, R. (2019). Ego depletion and its effect on auditors' judgment and decision-making quality. *Jurnal Akuntansi Dan Keuangan Indonesia*, 16(2).
- Neal, D. T., Wood, W., & Drolet, A. (2013). How do people adhere to goals when willpower is low? The profits (and pitfalls) of strong habits. *Journal of Personality and Social Psychology*, 104(6).

- Parviz, K., Aghamouhamadian Sharbaf, H., Ghanbarihasemabadi, B., & Dehghani, M. (2016). The relationship between ego strength and metacognition among male and female students. *Education Strategies in Medical Sciences*, 9(2), 118-126. [In Persian]
- Rajabalizadeh, J. (2005). The impact of auditors' emotions and mental states on professional audit judgment: A review of studies and a summary of proposed concepts and approaches. *The 24th Earth Sciences Symposium*. [In Persian]
- Reckers, P., & Samuelson, M. (2016). Toward resolving the debate surrounding slippery slope versus licensing behavior: The importance of individual differences in accounting ethical decision making. *Advances in Accounting*, 34, 1-16.
- Safajoo, M., & Pourzamani, Z. (2021). The effect of professional skepticism on auditors' judgments and decisions regarding the mediating role of individual creativity. *Journal of Management Accounting and Auditing Knowledge*, 10(39), 337-349. [In Persian]
- Sayrani, M., Khajavi, S., & Noshadi, M. (2009). An Examination of the Effects of Experience and Task Complexity on Audit Judgments. *Accounting and Auditing Review*, 16(55), 35-50. [In Persian]
- Valiyan, H., Abdoli, M. R., & Karimi, S. (2018). Design of Interpretative-Structural Analysis Model (ISM) Factors Affecting Auditor's Professional Skepticism. *AAPC*, 2(4), 215-246. [In Persian]
- Yang, L., Brink, A. G., & Wier, B. (2018). The impact of emotional intelligence on auditor judgment. *International Journal of Auditing*, 22(1), 83-97.
- Yuosefi, M. O., & Banimahd, B. (2019). Impact of individual emotions on the auditor's objectivity. *Financial Accounting Knowledge*, 6(1), 163-185. [In Persian]
- Zarefar, A., & Zarefar, A. (2016). The Influence of Ethics, experience and competency toward the quality of auditing with professional auditor scepticism as a Moderating Variable. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 219, 828-832.

COPYRIGHTS

© 2025 by the author. Published by Islamic Azad University, Esfarayen Branch. This article is an open access article distributed under the terms and conditions of the Creative Commons Attribution 4.0 International (CC BY 4.0) (<http://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>).

